Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis
(First Lithuanian Workers' Daily)
Išeina Kasdien, Apart Sekmadienių

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbininkai Visų Šalių, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsite, Tik Retėžius, o Išlaimėsite Pasaulį!

No. 27 | Telephone STagg 2-3878 | Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Vasario (Feb.) 1, 1936 | Pavienio Numerio Kaina 3c. | Metai XXVI, Dienraščio XVIII

KRISLAI

**Kas Stovi prieš Stilsono Išlaisvinimą?
Kaip su Kitais?
Laisviečių Pokiliai.
Poetas Nezabitauskas.**

R. M.

"Mizara... pasirodė kaipo aiškus priešas d. J. V. Stilsono," rašo Strazdo "Naujoji Gadynė." Tas visaip galima išsiaiškinti. Kiek tai liečia Stilsoną, kaipo sklokos vadą, priešingą lietuvių komunistinių spėkų vienybei, tai aš, žinoma, jo nedraugas. Kiek tai liečia Stilsoną, kaipo žmogų, paimtą į kalėjimą už prieškarinį prasikaltimą 1918 metais, tai aš stoju už tai, kad jį *kuoveikiausiai iš kalėjimo paliuosuoti*. Jo buvimas kalėjime netgi vienybei LDD su ALDLD smarkiai kliudo. Be to, jis reikalinga paliuosuoti kaipo anti-karinis kalinys.

Kad stojau už Stilsono paliuosavimą, tai rodo ir tas faktas, jog važiavau (netgi savo lėšomis) į Newarką sakyti prakalbą masiniam mitinge, suruoštam Stilsono išlaisvinimo reikalu.

Bet tie žmonės skelbia mane esant priešu delto, kad minėtam mitinge *reikalavau į Stilsono Gelbėjimo Komitetą įsileisti atstovus nuo masinių organizacijų, panašių, kai ALDLD, LDS, SLA* (jei pastaroji sutiktų) ir LSS.

Jeigu jūs, vyrai, kviečiate mus sakyti prakalbas ir prašote aukų iš mūsų organizacijų narių, tai privalote ir duoti reprezentaciją komitete, kuris tuos pinigus tvarko!

Šitokis nusistatymas yra ir Lietuvių Centro Biuro.

Beje, dabar galite į tokius pat "priešus" įskaityti ir LDD Pirmąjį Apskritį, ir Philadelphijos LDD narius (J. Bendoravičių ir kt.) ir dar visą eilę kitų LDD narių (pav. L. Prūseiką), kadangi *jie visi stoja už praplėtimą* minėto komiteto.

Jeigu jūs manote, kad tokis reikalavimas yra "kenkimas išlaisvinimui Stilsono," tai tuomet su jumis, anot to posakio, hopeless case. Mes atvirai pasakome: nepasitikime tuo komitetu, kuris dabar yra sudarytas. Jis nėra prieš nieką atsakomingas. Jis turi būti praplėstas!

Norwoode, Mass., "Laisvės" skaitytojai kviečiami pagelbėti suruošti šaunų dienraščio naudai pokilį jo sidabrinio jubilėjaus minėjimo proga. Minėtas pokilis—bankietas ir koncertas—įvyks viduryj kovo mėnesio.

Brooklyne panašus pokilis įvyks—tai bus didžiausias—pradžioj balandžio mėnesio.

Philadelphijoj — bus tas pats.

Kaipgi su kitų vietų "Laisvės" skaitytojais? Man rūpi Pittsburghas, Baltimore, Wilkes-Barrių apielinkė, na, ir visa eilė miestų Naujoj Anglijoj.

Šiemet, prieš "Laisvės" šėrininkų suvažiavimą, mes ketiname turėti korespondentų ir bendradarbių suvažiavimą—kad ir neilgą, bet kiek tiek pasitarti, pasikalbėti apie mūsų bendrus reikalus.

Gerą darbą padarė draugai priekaliečiai, paminėdami kunigo Nezabitausko 100 metų eilėraščių rašymo sukaktuves (žiūr. šios laidos "L." "Literatūros ir Meno" skyriuj d. Pranskaus straipsnį).

Skaitytojai raginami šį straipsnį atydžiai perskaityti. Atsiminkit: šimtas metų atgal jau buvo lietuvis (ir dargi iš kunigų stono paeinąs!), kuris rašė eilėraščius apie kovas, apie Lietuvos valstietijos sukilimus!

Kas sakė, kad mes, lietuviai darbo žmonės, neturime pasilikusių puikių tradicijų!

Vienas geras dalykas, man rodosi, šiuo tarpu pasireiškia mūsų dienraščiuose ("Laisvėj" ir "Vilnyj")—nebuvimas polemikų. Jos sumažėjo ir tai reiškia, kad mažiau draugų del aguonos grūdo pastabos priskaldo kalnus polemiškų laikraštyj žodžių.

Ethiopai Veja Italus Atgal; Fašistai Dar Metus "Sugaišią"

ETHIOPAI TEBEVALDO TEMBIEN TVIRTUMĄ

ADDIS ABABA, Sausio 30.—15,000 italų armijos traukiasi nuo Wadaros atgal linkui Noghelli, pietinėj Ethiopijoj. Fašistų generolas Graziani bijo, kad ethiopai gali apsupt jo pulkus ir atakuot juos užpakalin.

Tarpkalnėse ties Wadara yra įsidrūtinę ethiopai komandoj Desta Demtu—nepraleist italų į Allatą, vadinamą "raktu" į šalies sostinę Addis Ababą.

Tęsiasi mūšiai šiauriniame fronte tarp italų ir Kassa Sebato vadovaujamų ethiopų. Italai stengiasi atgriebt Shum Aberra tvirtumą Tembien srityj, bet jiem nevyksta. Tą drūtvietę ethiopai atėmė iš italų sausio 21 d. Jinai yra arti Adowos kelio; kurio, todel, italai negali toj vietoj naudoti.

Šiame ruože ethiopai jau pagrobė iš italų 23 kanuoles ir 125 kulkasvaidžius.

Italams bebombarduojant Abbi Addi, ethiopai nuskynė dar du fašistų lėktuvu sausio 21 d.

Pietiniame Ogaden fronte, jei kur italai paima kokį ethiopų miestelį dieną, tai ethiopai jį vėl atsiima naktį, kaip sako pasiuntinys vienos šalies iš Europos.

Naziai Nepaisysią Protestų Prieš Žydų Persekiojimus

BERLYNAS. — Hitlerio ministeris Hans Frank sausio 29 d. pareiškė, kad nazių valdžia nekreips domės į jokius protestus iš užsienių prieš žydų persekiojimus Vokietijoj. Žydus jis išvadino "bolševikų pamokslininkais" ir pasižadėjo išnaikint tą "maro" lizdą; o bolševizmą jis apšaukė "kriminalizmu."

5,000 BANKIETŲ AGITACIJAI UŽ ROOSEVELTĄ

WASHINGTON.—Sausio 30 d. visoj šalyj buvo demokratų surengta 5,000 bankietų neva naudai vaikų, sergančių kūdikių paralyžium. Bankietai buvo skelbiami Roosevelto vardu. Tai vis Roosevelto garsinimas kaip "gero žmogaus" vėl į prezidentus šiemetiniuose rinkimuose.

Japonai Grumoja--"Pykšt ir Neliksią Chinų Valdžios!"

SHANGHAI. — Japonijos ambasados atstovas sausio 30 d. vėl grasinančiai perspėjo Chinijos Chiang Kai-sheko valdžią. Sako, jeigu nebus numalšinti chinų studentų ir šiaip žmonių išstojimai prieš Japoniją, tai galės kada ūmai taip atsitikt—"pykšt ir jau nebėra" tos valdžios.

Traukinio Nelaimėj Žuvo Šeši Žmonės

SUNBURY, Pa., sausio 31.—Prieš pat vidurnaktį iš ketvirtadienio į penktadienį nušoko nuo tilto 4 vagonai Reading gelžkelio kompanijos traukinio. Šeši keleiviai tapo užmušti, o 50 sužeista. Traukinys važiavo iš Williamsporto į Philadelphiją ir New Yorką. Nelaimė įvyko prie Shamokin tvenkinio, ties Sunbury.

Kiek Amerikai Lėšavo Pasaulinis Karas?

WASHINGTON. — Jungtinių Valstijų iždo ministerija sausio 30 d. apskaitliavo, kad pasaulinis karas šiai šaliai lėšavo $42,000,000,000. O kaip prezidentas Rooseveltas spardėsi prieš atmokėjimą apie $2,500,000,000 buvusiems kareiviams už bonus, nors šie bonai siekia tik apie dvidešimtą dalį visų karo lėšų!

Skaitliuodama karines išlaidas, dabar Roosevelto valdžia pabrėžia, kad ex-kareivių bonai pakels to karo išlaidas iki 45 bilionų dolerių. Bet demokratų vyriausybė nutyli apie pelnagrobius kapitalistus, kurie, "betarnaudami tėvynei," viršpelniais nušmugeliavo bilionus dolerių nuo valdžios.

Ožkų Krauju Sovietuose Gydo Žmones

MASKVA.— Paskutiniais laikais Sovietų institutai gydymui kraujo nusilpimų ir kitų ligų pradėjo įleisti ligoniams ožkų ir kitų tinkamų gyvulių kraujo.

Maskvos institute ožkos kraujas perpilamas sergantiems skilvio opa, sąnarių reumatizmu ir chroniška mažakraujyste. To kraujo ligoniams įleidžiama kas penkta diena.

Kraujo perleidimai duoda gerų vaisių, padeda atsirasti daugiau paties žmogaus kraujo ir padidina ligonio organizmo atsparumą.

NUBAUDĖ DAR PENKIOLIKĄ LIETUVOS VALSTIEČIŲ JUDĖJIMO DARBUOTOJŲ

Kauno liaudininkų dienraštis "Lietuvos Žinios" rašo:

"Sausio 7-8 d. Raseinių apskrityje buvo sulaikyta (areštuota) 19 asmenų, įtartų platinimu atsišaukimų į ūkininkus, kuriais gyventojai kurstomi nemokėti mokesčių, nevežti nieko į turgus, nestatyti pieno į pieninės ir panašiai."

"Lietuvos Žinios" vadina suimtuosius tik "kurstytojais;" nenori pripažint, kad Lietuvoj vis dar tebeina platus valstiečių judėjimas prieš perpigias fašistų nustatytas kainas ūkio produktams, prieš sunkius mokesčius ir priespaudą. Todel to judėjimo dalyvius ir padėjėjus pakrikštija vien "kurstytojais."

Minimas liaudininkų laikraštis taipgi paduoda suimtųjų "istoriją," būtent:

"Po kvotos, sausio 11 d. nutarimu, Raseinių apskrities komendantas 14 iš sulaikytųjų asmenų nubaudė nuo 4 parų arešto iki 3 mėnesių kalėjimu. Pažymėtina, kad didesnė nubaustųjų už ūkininkų kurstymą dalis yra žinomi komunistai, arba prijaučią komunistams. Kai kurie jų jau anksčiau buvo teismo bausti už komunistinį veikimą. Pav., Šabrinskas Vincas Antanas, iš Veliuonos, batsiuvis, teismo nubaustas 6 metais sunkiųjų darbų kalėjimo, Palubeckas Juozas, iš Šimkaičių valsč., baustas 2 mėnesiais kalėjimo, Čepliauskas Juozas, iš Šimkaičių valsč., jau 1924 m. už komunistinį veikimą yra sėdėjęs Šiaulių kalėjime.

"Taip pat už ūkininkų kurstymą nevežti nieko į turgų ir nemokėti mokesčių Tauragės apskrities komendanto sausio 3 d. nutarimu nubaustas 2 mėnesiais kalėjimo Stasys Steponaitis."

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Lenkija Uždraudžia Rašyt apie Lietuvos Nepriklausomybę

Sausio 13 d. Vilniaus miesto storastijos buvo pakviesti "Vilniaus Rytojaus," "Jaunimo Draugo," "Vilniaus Aušros," "Vilniaus Žodžio" ir "Gedimino Pilies" laikraščių redaktoriai ir jų atstovai, kuriems pareikšta, kad nuo šiol Vilniaus lietuvių spaudoje nebūtų vartojami žodžiai: "Nepriklausomoji Lietuva" ir "Vilniaus kraštas." Kartu buvo pareikšta, kad už šių žodžių vartojimą laikraščiai būsią konfiskuojami.

Jieško Streiklaužių

Biržų žemės ūkio draugijoje sustreikavo trejetas desėtkų darbininkų, kad samdytojai numušė jiem algą. Pirm naujų metų mokėdavo po 40 lietuviškų centų už darbo valandą, o po naujų metų tik 30 centų.

"Lietuvos žinios" rašo, kad jų "darbas buvo labai sunkus ir nepastovus" ir "darbininkai sustreikavo, reikalaudami seno atlyginimo."

Samdytojai tuojau ėmė ieškot streiklaužių tarp išbadėjusių bedarbių, ir giriasi, kad atsiradę sutinkančių dirbti ir po 30 centų valandai. Bet juk taip visada giriasi "darbdaviai," kai sustreikuoja jų darbininkai.

Svetimšaliam Dvarininkam Leidžia Eikvot Šalies Gamtinį Turtą

KAUNAS. — Kadangi svetimšaliai neturi teisės Lietuvoj turėti nekilnojamo turto, tai valdžia vertė ir Francijos pilietį Liudviką Suazelį parduot savo miškus ir laukus. Paskutiniu laiku jis ir pardavė vienai Rygos firmai 500 hektarų miško už 540,000 litų.

Taip fašistų įstatymai leidžia svetimšaliams dvarininkams plėšti šalies gamtinį turtą.

Veja Nepiliečius iš Darbų

KAUNAS.—Tam tikra valdžios komisija liepia malūnų savininkams paleisti patyrusius svetimšalius darbininkus, o jų vietas užpildyti lietuviais bedarbiais.

Užuot šelpus bedarbius, fašistai gula ant kitataučių. Tai vienas iš jų "principų," kaip Lietuvoj, taip kitose fašistų valdomose šalyse.

ITALAI TURĖS PRALEIST DAR BENT VIENĄ ŽIEMĄ ETHIOPIJOJ

ROMA, Sausio 30.— Net pats Mussolini jau pripažįsta, kad italam reikės praleist dar kokius vienus metus, iki "nukariaus" Ethiopiją. Jis pranešė savo "ministerių kabinetui," kad siųs dar 50,000 italų darbininkų į Ethiopiją, kur jau dabar yra jų 100,000.

Jie turėsią kelius taisyti ir atlikti įvairius armijos aprūpinimo darbus; reikia patalpų ir šiokių tokių patogumų, kad fašistai galėtų išlaikyt savo nerimaujančius kareivius armijoj per ateinantį didžių—nuolatinių lietų sezoną, kuris tęsiasi pusę metų.

PITTSBURGH, PA.

A.L.D.L.D. Apsk. Bankietas Spaudos Naudai!

Nedėlioj, 2 d. vasario, Liberty Svetainėj, 1322 Reedsdale St., Ketvirtas Apskritys rengia gražų bankietą. Pelnas bus skiriamas mūsų dienraščiams "Vilniai" ir "Laisvei." Bus skanių gėrimų, valgių ir lietuviška muzika šokiam. Įžanga 50c.

Kviečia visus
ALDLD. 4 Apsk. Komit.

Sovietai Išmušė Lauk Įsiveržusius Japonų Manchukuo Kareiv.

Nušovė Merginą už "Tėvo Pavogimą" ir Nusižudė

SAN ANGELO, Tex. — R. A. Oakes, 19 metų amžiaus, nušovė gražią užeigų šokikę Eleanorą Robinsonaitę ir pats nusišovė. Jis sakydavo, kad mergina "pavógus" jo tėvą. Mat, septyni mėnesiai atgal tėvas apleido savo šeimyną ir apsigyveno viešbutyj su ta šokike.

Chinų Raudonieji Užimsią Kweichow Miestą

HONGKONG. — Chinų Sovietų raudonarmiečiai smarkiai žygiuoja pirmyn Kweichow provincijoje ir gręsiai užimti jos sotinę Kweyangą. Chiang Kai-sheko fašistinės armijos komanda jau paliepė svetimšaliams išsikraustyti iš miesto. New Yorko "Times" korespondentas sausio 30 d. abejojo, ar fašistams pavyks apgint Kweichową nuo chinų raudonarmiečių.

Extra!

SUDEGĖ 20 NEGRŲ KALINIŲ

SCOTTSBORO, Alabama, Sausio 31.—Kalėjimo troke sudegė 20 negrų kalinių; dar du mirtinai apdegę negrai nuvežti į ligoninę. Du baltieji sargybiniai taipgi truputį apsvilę, neva bebandydami gelbėt negrus iš troko klėtkų. Sargybiniai pasakoja, kad, girdi, kaliniai buvę susikūrę troke ugnį pasišildyt, o nuo to eksplodavus gazolino blekinė.

Klausimas—ar juos kalėjimo perdėtiniai tyčia sudegino ar davė jiem sudegti per kriminalį savo apsileidimą?

STAIGA MIRĖ BUVĘS DIKTATORIUS KONDYLIS

ATHENAI, Sausio 31.—Ūmai nuo širdies sustojimo mirė gen. G. Kondylis, buvęs Graikijos fašistinis diktatorius, vienas iš kruviniausių budelių. Jis buvo gimęs 1879 m.

205 MAINIERIAI SUDEGĖ KASYKLOJE

LONDON, Sausio 31. — United Press žiniomis. per gaisrą anglies kasykloj ties Jharia, Bihare, Indijoj, šiandien bus sudegę 200 indėnų ir 5 europiečiai.

Neapolis.— Sausio 30 d. pasiųsta dar 6,000 italų kareivių į Ethiopiją.

SMARKI DURTUVŲ KOVA SU ĮSIVERŽĖLIAIS

MAŠKVA.— Sovietų vyriausybė sausio 30 d. griežtai užprotestavo Japonijos ambasadoriui Tamekichi Otai prieš naują Japonijos-Manchukuo kareivių įsibriovimą į Sovietų Sibirą.

Sovietų sienos sargybiniai po smarkiam susirėmimui durtuvais išvijo virš 100 įsiveržėlių atgal į Manchukuo, nors Sovietų kareivių buvo mažiau negu japonų-mandžurų.

Kova įvyko ties Grodekovu, apie 250 mylių į vakarus nuo Vladivostoko. Kiek nukentėjo viena ar kita pusė, dar nėra paduodama.

Protestuodami prieš šį įsibriovimą, Sovietai primena, kad tai jau antras aiškus japonų-mandžurų bandymas pasidaryt sau "papėdę" sovietiniam Sibire.

Japonai vis Briaujasi Į Išlaukinę Mongoliją

ULAN BATOR, Sausio 30.— Japonų-mandžurų kareiviai vėl bandė pereiti per sieną į Išlaukinės Mongolijos Liaudies Respubliką; bet jie liko atmušti. Susidūrime su mongolais nušautas vienas rusas baltagvardietis, užpuolikų būrio narys.

Buriatai Mongolai Pasirengę prieš Japonus

MASKVA.— Sovietų vyriausybė labai nuoširdžiai ir svetingai priėmė delegaciją iš sovietinės Buriatų Mongolų Respublikos. Ta respublika yra Baikalo ežero srityj, labai svarbioj apsigynimo atžvilgiu.— Japonijos militaristai jau ne kartą išsireiškė, kad reikėtų atkirst nuo Sovietų Sąjungos Sibirą iki Baikalo ežero ir prijungti Japonijai tą milžinišką plotą.

Buriatų mongolų delegacija susidarė iš 67 kolektyvių valstiečių, vyrų, moterų ir vaikų.

Priimant delegaciją Kremliuje, leitenantas Ilja Baldinov, vienas iš 1929 m. kovos dalyviu prieš tada įsiveržusius Chinijos fašistus, pareiškė, kad buriatai mongolai iš paskutiniųjų gins Sovietų šalį nuo grasinančių Japonijos imperialistu. Buriatai mongolai ypač yra geri raiteliai.

Krautuviu Vagys

UTENA. — Sugauta Kazys Gruodys ir Anupras Strolia, kurie apvogė krautuves Debeikiuose ir kituose miesteliuose. Jie turėję agentus vogtoms prekėms pardavinėti.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė Inc.
every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
Brooklyn ,N. Y., per year	$7.50
Foreign countries, per year	$7.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$4.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months.	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kas Laimėjo Veteranams Bonusus?

Prezidentui Rooseveltui nepavyko susabotažuoti reikalavimas atmokėjimo bonusų pereito karo veteranams. Abudu kongreso butai dviem trečdaliais balsų pravarė bilių ir jis įeina galion be Roosevelto pasirašymo.

Veteranų kova už bonusus buvo ilga ir sunki. Keliais atvejais jie masiniai maršavo Washingtonan tuo tikslu. 1932 metais juos kruvinai pavaišino Hooverio valdžia. Du veteranai buvo nušauti. Vienas iš jų buvo lietuvis draugas Juška iš Chicagos.

Ne iš malonės kongresas susimylėjo ant veteranų. Platus, galingas Amerikos liaudies judėjimas, kuriame labai svarbų vaidmenį suvaidino Amerikos Komunistų Partija, privertė kongreso ponus išgirsti balsą karo veteranų. Tai dar vienas įrodymas masinio veikimo pasisekimo.

Valdžiai išmokėjimas bonų kaštuos apie $2,249,000,000. Rooseveltas skundžiasi, kad valdžia neturinti pinigų. Jinai bandys uždėti taksus ant plačiųjų masių. Prie to reikia nedasileisti. Tegul valdžia apkrauna taksais milionierius ir bilionierius. Tegul bonusų kaštus apdengia Wall Stryto bankieriai, turtingieji fabrikai ir multimilionines korporacijos.

Nė cento iš nualintų biednų masių! Taksai ant kapitalistų įplaukų ir turtų!

Jie Norėjo Nužudyt, Jie Pasiteisina

Alabamos gubernatorius Graves užgyrė šerifą už bandymą nušauti Scottsboro jaunuolį Ozie Powell. Girdi, tikrai didvyrišką darbą atliko. Baisiai didvyrišką darbas į tris surakintus jaunuolius kulką paleisti ir vienam smegenis peršauti!

Gubernatoriaus Graves bandymas nuplauti šerifo kruvinas rankas dar daugiau parodo valdžios padarytą suokalbį nužudyti nekaltus jaunuolius. Šerifas pašovė Powell, o gubernatorius šerifą išteisino!

Bet pono Graves žodžiai neapgaus Amerikos žmonių, kurie yra įsitikinę, kad Scottsboro jaunuoliai nekalti. Jie nepaliaus kovoję, kol tie jaunuoliai nebus išlaisvinti ir sugrąžinti į darbininkų klasės eiles.

Visi valdžios ir policijos žygiai, visa teismo procedūra numaskuoja Alabamos ponų užmačias. Visas svietas dabar žinos, kad tų ponų rankose nekalti darbininkų vaikai negali gauti jokios teisybės.

Komunistų Partijos Konvencija

Kovo 8-12 dienomis New Yorke įvyks Amerikos Komunistų Partijos Devintoji Konvencija. Jos laukia ne tik nariai, bet tūkstančiai šiaip klasiniai sąmoningų darbininkų, kurie jau pamatė, kad tiktai komunizmo programoje randasi jų viltis ir pasiliuosavimas. Daug kas pasikeitė pasaulyje ir Amerikoje nuo Aštuntos konvencijos, kuri buvo laikoma 1934 metais Clevelande. Tada dar nebuvo plėšikiško karo Italijos prieš Ethiopiją. Tada dar "Naujoji Dalyba" buvo pačiam žydėjime. Tada Roosevelto populiariškumo žvaigždė nebuvo apgesus. Tada fašistinės reakcinės spėkos nebuvo taip įsismaginusios šioj šalyje, kaip šiandien kad yra. Tada Socialistų Partija tebebuvo čielybėje. Amerikos Darbo Federacijoj nebuvo susikristalizavęs galingas industrinio unijizmo sparnas. Darbo unijų judėjimas buvo pasidalinęs į reformistines unijas ir į revoliucines unijas. Pagaliaus laike Aštuntos konvencijos dar nebuvom turėję tarimų Komunistų Internacionalo Septinto Kongreso, kuris įvyko tik 1935 metų vasarą.

Devinta konvencija įvyks visose tose naujose sąlygose. Komunistų Partija gerokai sutvirtėjus šiame laikotarpyje. Jos lanksti bendro fronto taktika labai pakėlė jos prestižą darbininkijos akyse.

Mes, kurie bandome šios partijos idealus pravesti lietuviškoj dirvoje, didžiuojamės jos darbais ir laukiam Devintos konvencijos su tuo įsitikinimu, kad tai bus dar vienas žingsnis pirmyn mūsų kovose. Konvencija nustatys gaires visam revoliuciniam judėjimui, kurio dalimi mes esame. Mes tikime, kad konvencijos darbų šviesoje ir mums bus lengviau rišti mūsų lietuvių darbininkų judėjimo problemas.

Gal SLA Viršininkai Bus Paversti Amžinais

Nereikia juoktis, bet ką nors panašaus svajoja "Sargybos Komitetas." Kaip jau žinoma, "Tėvynės" redaktorius Vitaitis ir SLA sekretorius nė žingsnio nežengia be to komiteto pritarimo. Jeigu šiais rinkimais "Sargybos Komiteto" sleitas laimėtų, tai veikiausia SLA susilauktų tokių reformų, kurios tuos ponus padarytų amžinais organizacijos globotojais.

Štai paskutiniame "Tėvynės" numeryje (sausio 31 d.) Vitaitis praneša, kad Vinikas jau turi sugalvojęs planą rinkimui Pild. Tarybos narių keturių metų terminui. Ir sako jis: "Bet tokia pakaita išeitų organizacijai naudon. Kiekvienas tarnavęs Pildomojoj Taryboj veikėjas pasakys, kad per du metu net gabiausias viršininkas nedaug ką gali padaryti. Pertrumpas laikas bent kokių žymesnių planų ar reformų įvykinimui."

Bet kas bus su tais viršininkais, kurie pasirodys netinkami organizacijos reikalus tvarkyti, bet tupės savo vietose keturius metus ir jų iš ten nariai negalės iškrapštyti? Antra, kas pastoja kelią geriems ir gabiems viršininkams būti antru kartu išrinktais, kada Pild. Tarybos nariai yra renkami tik dviem metam? Niekas nepastoja. Nariai turi progą pasiliuosuoti nuo netikusių viršininkų kas du metu.

Kodel ponai Vitaitis ir Vinikas taip bijo SLA narių? Kodel jais nepasitiki? Kodel jie mano, kad eiliniai nariai yra paprastos avelės, kurios netgi neturi nuovokos, ką išrinkti savo organizacijos viršininkais?

"Tėvynė" Verkia prie Karaliaus Kapo

SLA organas "Tėvynė" labai nuliūdus del mirties Anglijos karaliaus Jurgio V, kuris buvo vienas iš tų plėšikų, kurie surengė pereitą pasaulinį karą. "Tevynė" sako: **"Visa Anglijos imperija liūdi ir visas pasaulis anglams užjaučia del mirties jų karaliaus Jurgio Penktojo."** Ir šiam editorialui uždėtas toks antgalvis: "Mirė išmintingas karalius."

Kas tikėjosi, kad dvidešimtam šimtmetyje SLA oficialis organas, leidžiamas demokratiškoje šalyje, palaikomas darbininkų pinigais, taip besarmatiškai garsins ir garbins monarchą ir monarchiją? Sako "Tėvynės" redaktorius: "Jam vienatiniu svarbiu dalyku buvo, tai Anglijos žmonių valia... velionis karalius Jurgis buvo išmintinga ir **visų jo pavaldinių** mylima Anglijos dekoracija... Kaipo demokratijos principų gerbėjas, gali būti pavyzdžiu viso pasaulio valdonams."

Neužtenka to. Vitaitis siunčia geriausius linkėjimus ir naujam Anglijos karaliui Edvardui Aštuntam. Sako jis: **"galima palinkėti tik to, kad jis pajėgtų eiti savo tėvo pramintais takais."**

Turėtų pasipiktint tokiu "Tėvynės" editorialu kiekvienas sąžiningas žmogus, kiekvienas laisvės ir demokratijos šalininkas, ypač kiekvienas SLA narys. Visi, girdi, pavaldiniai Anglijos karalių mylėjo! Sarmata, ponas Vitaiti, šitaip kalbėti. O kaip su keturiais šimtais milionų Anglijos imperialistų pavergtos Indijos gyventojų? Kaip su jais, kuomet kasmet jų nekaltas kraujas liejos Jurgio Penktojo viešpatavimo gadynėje? Ar ir jie jį mylėjo?

Kur Eina Nauji "Opozicijos" (Sklokos) Vadai?

"Diskusijos vienybės klausimu pasibaigė", sako K. Valonis (St. Strazdas) ant pirmo puslapio "Naujojoj Gadyneje" sausio 30 d. "Einant LDD kuopų pasisakymais, ir pati vienybė likviduota".

Tas pats Strazdas toj pačioj "N. Gadynėje" editoriale dar griežčiau vienybę palaidoja. Jis sako: **"Baigta ne tik diskusijos, bet ir vienybės klausimas padėta archyvan."**

Darbininkų vienybės klausimą Strazdas pasiuntė į archyvą ir tegul sau guli!

Randame taip pat Lietuvių Darbininkų Draugijos (opozicijos) Centro Komiteto (penkių narių prieš keturius) pranešimą, kad draugijos suvažiavimas nukeltas į kovo 8 dieną. Centro Komitetas taip pat **"šiuo skelbia, kad tas vienybės manevras atpuolęs".**

Dar daugiau. Tasai Centro Komitetas, padėjęs archyvan vienybės klausimą, kuri buvo rimtai pradėta ir vedama 1935 metų LDD Centro Komiteto, neturi sarmatos sakyti, kad **"LDD Centro Komitetas taip pat neturi jokių oficialių pasiulymų del sąlygų, kuriomis einant galėtume tartis ir savo pasiulymus duoti" ir kad "lietfrakcijų Centro Biuras nenori su mumis tartis."**

O su kuo gi vienybė buvo pradėta, su kuo gi buvo tartasi ir su kuo gi vienybės sąlygos buvo išdirbtos, jeigu ne su LDD Centro Komitetu? Kam, jeigu ne jūsų draugijos Centro Komitetui Lietuvių Komunistų Centro Biuro atstovai davė pasiūlymus del vienybės? Ar tą visą užmiršote? Ar jau turite kokią nors naują draugiją, o nebe LDD, jeigu sakote, kad LDD neturi ir neturėjo jokių pasiūlymų, jokių sąlygų? Kam save statote ant juoko? Kodel bandote savo griežtą nusistatymą prieš vienybę apdengti figos lapeliu?

Dalykas yra rimtas. Jeigu jums rūpėtų darbininkų reikalai, tai kalbėtumėte rimtai ir draugiškai, kaip tą svarbų klausimą išrišti. Mūsų pasiūlymai del vienybės tebėra tie patys, kurie buvo įteikti jūsų LDD Centro Komitetui pabaigoj 1935 metų. Jie buvo ir yra oficiališki pasiūlymai.

Jūs sakote, kad jūs negalite "savo pasiūlymus duoti." Tai ką reiškia 1935 metų Centro Komiteto mažumos (Butkaus, Katiliutės ir Kriaučiuko) pasiūlymai: ar ir juos padėjote į archyvą ramiai ilsėtis šale pačios vienybės? Tai ko dabar norite? Kokius naujus pasiūlymus išgalvojote, jeigu anie jau paseno, atpuolė? Be to, ar tuom nepateisinate mūsų tvirtinimą, kad tos jūsų sąlygos buvo netikę, žalingos, jeigu dabar ir patys jų išsižadate?

Strazdo ir Jankausko Kreiva Aritmetika

Ta naujo LDD Centro Komiteto didžiuma sako, būk 14 kuopų pasisakę prieš vienybę, o tik 8 kuopos balsavę už vienybę. Bet kodel nepasako, kiek narių balsavo už vienybę ir kiek balsavo prieš vienybę? Jeigu kokioj nors organizacijoj esti balsavimas kokio nors svarbaus klausimo, tai esti skaitomi balsai narių, o ne kuopų. Pav., viena kuopa gali turėti 50 narių, o kita tik 5 narius. Tiktai vienybės oponentų kreiva aritmetika leistų tvirtinti, kad tą patį reiškia pasisakymas vienos kuopos, kaip ir kitos. Be to, ką sako LDD konstitucija apie balsavimus: ar balsai skaitomi nuo kuopų, ar nuo narių? Kaip renkamas pats Centro Komitetas? Jeigu mes neklystame, tai balsuoja nariai, o ne kuopos.

Štai kas mums aišku: Brooklyno apielinkės ir Massachusetts LDD apskričių konferencijos pasisakė už vienybę. Šiuose dviejuose apskričiuose plaka pati LDD širdis.

Ar Uždarėte Diskusijas?

Rodosi ir Strazdui su Jankausku reikėtų taip atvirai nesityčioti iš LDD narių ir įsivaizdinti, kad jie, nariai, neturi akių ir nemato, kas rašoma "Naujojoj Gadynėje." Jau pereitam numeryje "N. G." direktoriai pareiškė, kad diskusijos apie vienybę kietai **uždarytos.** Šiame numeryje ir Strazdas ant pirmo puslapio, ir editoriale ir LDD Centro Komiteto daugumos pareiškime kartojama, kad diskusijos jau uždarytos.

Bet ar diskusijos uždarytos? Nieko panašaus nėra. **Uždaryta ne diskusijos, bet vienybės šalininkams burnos.** Sausio 30 dienos "Naujoji Gadynė" užpildyta raštais prieš vienybę. Krislai ant pirmo puslapio, editorialas ant antro puslapio, Komiteto pareiškimas, Steponavičiaus provokacija, Kindero straipsnis ant šešto puslapio, beveik visos korespondencijos yra kiaurai atkreiptos prieš vienybę ir vienybės šalininkus. Bet, mat, Strazdas nedrįsta sakyti, kad "Naujoj Gadynėj" vietos nebus už vienybę, o prieš vienybę galės kalbėti kas tik nori ir kaip tik nori, tai pasislepia po formula "diskusijos uždarytos."

Kas LDD Augščiausia Įstaiga?

Mes nežinome LDD konstitucijos, bet jeigu neklystame, tai ji sako, kad LDD augščiausia įstaiga yra **suvažiavimas.** Komitetas veikia tiktai tarp suvažiavimų. Suvažiavimai gali komiteto tarimus atmesti ar užgirti.

Ar tas tiesa?

Jeigu tiesa, tai kokią turi teisę Centro Komiteto penki nariai prieš keturius padėti vienybės klausimą į archyvą arba muzėjų, jeigu organizacijos augščiausia įstaiga dar nėra tarus savo žodį? Matote, kaip tie mūsų karščiausi "demokratijos" šalininkai—Strazdas, Jankauskas ir Katiliutė pamynė po kojų organizacijos konstituciją, pasisavino galią organizacijos suvažiavimų ir padėjo archyvan tą klausimą, kurio galutinas išsprendimas priklauso suvažiavimui.

Kaip į tai žiūrės LDD nariai ir būsimas suvažiavimas, tai visai kitas klausimas. Vargiai jie sutiks su penkių komiteto narių tarimu darbininkų vienybę palaidoti dulkėtuose Strazdo ir Jankausko archyvuose. Veikiausia jie ją išvilks iš tų archyvų ir rimtai apsvarstys, nes eiliniai LDD nariai trokšta darbininkų vienybės, o ne pasidalinimo.

A. B.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Progresyvio Bloko Susirinkimo Reikalavimas

Šis masinis susirinkimas, įvykęs 26 d. sausio, 1936, Liet. Taut. Salėj, 928 E. Moyamensing Ave., Phila., Pa., kurį surengė bendrai Lietuvių Darbininkų Draugijos 12 kp. ir Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija, reikalauja, kad greitesniam St'Jsono išlaisvinimui gyvuojantis laikinas J. Stilsono Gelbėjimo Komitetas su Jankausku priešakyje, kuris susideda tiktai iš vienos grupės žmonių, tuojaus pakviestų atstovus nuo visų kitų lietuvių srioviu, kurios sutinka bendrai darbuotis del J. Stilsono išlaisvinimo. Tiktai tokiam plačiam bendro fronto komitetui visa visuomenė ir mes pilnai pasitikėsim ir jo atsišaukimus bei darbus visais būdais, kaip moraliai, taip ir finansiniai remsime.

Masinio mitingo pirmininkas,
J. Bender.

ŠYPSENOS

Meldėsi ir Meška.

Į vieną Lietuvos miestelį atvažiavo cirkas. Jame buvo vilkas, bezdžionė, meška, kupranugaris; tik stokavo liavo. Cirko savininkas, vienok, turėjo liavo kailį. Už penkis rublius pasisamdavo žmogų, kuris, įlindęs į liavo kailį, turėjo lošti rolę žvėrių karaliaus. Atsirado senyvas bežemis valstietis, kuris apsiėmė būti "liavu" už penkinę. Ištiesų, jis lošė puikiai:—riūkė, skalijo dantimis, raičiojo bolę; žodžiu, atrodė labai naturališkai. Publikoj sėdėjo "liavo" pati ir suaugusios dukterys.

Staiga, arenoje pasirodė baisi meška. "Liavo" pati ir dukterys apalpo, o pats "liavas" sušuko:

"Šventas Danieliau!"

Tuo pat laiku meška drebančiu balsu užbaigė:

"Gelbėk mane nuo mirties!"

Jis Žino Tik Apie Dievą

Pastoriaus sūnaus Vincuko sulūžo vežimėlis. Jis ilgai jį taisė, ir buvo jau gana piktas. Praeinantis kaimynas tarė:

"Vincuk, tavo darbas veltui. Paprašyk savo tėvo, lai jis tau vežimėlį sutaiso."

"Tėvas apie vežimėlius nei velnio nesupranta. Jis žino tik apie dievą!" atkirto Vincukas.

Surinko **J. Šilingas.**

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
48—2nd Ave. Newark, N. J.
Tel.: Humboldt 2—7964

ŠLAPINAMOJO KANALO ĮDEGIMAS?

Drauge gydytojau, esu senas "Laisvės" skaitytojas. Matau Jūsų visokių patarimų. Malonėkite ir man patarti. Gavau tokį įdegimą į šlapinamąjį kanalą, ir šlapintis varo kas dvi valandos. Kada pradedu, tai, rodos, žarijų pripilta, o paskui apstoja, bet, kai baigiu, tai ir vėl tas pats atsikartoja. Ir per kairį kiaušinėlį lyg kokie diegliai pereina. Ir lytiško susinešimo, perpusę nustojau.

Buvau pas du daktarus. Ir vienas ir kitas apžiūrėjo,—nieko daug nesakė. Davė kokių baltų pilių, bet jos man nieko negelbėjo. Aš esu labai nusiminęs dėl šitos ligos. Apetitą valgyt turiu gerą. Viduriai valosi gerai.

Esu 5 pėdų ir 7 colių, sveriu 165 sv. Vedęs 10 metų. Turiu vieną vaiką. Negeriu ir nerūkau. Patarkite per "Laisvę," kas tai man galėtų būti. Iškalno tariu širdingai ačiu.

ATSAKYMAS

Be asmeninio apžiūrėjimo, žinoma, negalima **tikrai** pasakyti, kas Jums yra. Jūs dargi ir savo amžiaus nenurodėt, o amžius šį-tą reiškia tokiam klausime.

Iš Jūsų aprašymo galima būtų kiek spręsti, ar tik kartais nėra Jums kanale kokio bakterinio įdegimo. Gal net ir **triperio (gonorėjos)** įdegimo. Jums diegia per kanalą ir per kiaušinėlį, dažnai šlapintis varo. Bet nesakėte, ar yra kada kokio tekėjimo.

Jei būtų kokis **triperio** laipsnis, tai be tiesioginio gydytojo pagelbos ir priežiūros nepatarčiau taip lengvai, viebaniškai apšieti. Perdaug jau svarbi yra šita **venerinė** liga, pati paprastoji, labai dažnai pasitaiko,—ir labai dažnai turi labai netikusių pasėkų.

Kadangi Jūs nieko neminėjote, ar esate pirmiau kada turėję **triperį** ir ar turėjot progų apsikrėsti, tai daug ties šituo klausimu neapsistosiu.

Jums gali būti ir ne triperis, bet kas nors negerai **pūslei.** Gali būti kokis pūslės susijaudinimas, įdegimas, gali būti susijęs su kokiuo **prostatinės** liaukos negerumu. Jei būtumėt suminėję savo amžių, lengviau būtų kas tikresnio čia pasakyti.

Matot, jau pagyvenusiems vyrams kai kada padidėja, pabrinksta **prostata.** Ir ji tada neduoda gerai išsišlapinti. Vis pasilieka pūslėj kiek šlapimo, kuris tirštėja, erzina pūslės vidų. Neretai ir baltųjų atsiranda tokiose šlapimo nuosėdose, ir tada dalykai esti gana rimti.

Gal Jums ir taip nėra. Bet Jums gali būti šiaip sau **lytinio aparato menkėjimas.** Senyvam žmogui, o kai kada ir da apyjauniam, inkstukai (kiaušinėliai) pradeda menkėti, mažiau tegamina sėklų (spermatogenėze eina menkyn). Lytiniai gabumai eina silpnyn, o tada ima pasireikšti ir kitokių negerumų po organizmą. **Lytinė bejėgybė** visuomet labai prislegia vyrą, pagadina jam ūpą, darbingumą ir šiaip daug ką.

Kaip ten Jums nebūtų, vely pasitarkite su vietos gydytoju da kartą. O šiaip—gyvenkite arčiau prie gamtos. Maisto labai žiūrėkite, kad būtų nepagadintas, bet toks, kaip auga. Daugiau daržovių ir vaisių. Vartokite būtinai **iodo tinktūros.** Neprošalį ir **žuvų aliejaus, džiovintų mielių.** Liaukų preparatai Jums, manau, teiktų naudos, jei tik gerai pritaikyti.

Visokia mintis, kuri neagituoja, yra arba iškaneveikimas arba išdavystė.
---ROMAIN ROLLAND.

LITERATŪRA IR MENAS

Tik tas rašytojas gali vadintis revoliuciniu, kuris ištikrųjų kelia darbininkų masių revoliucionizavimosi procesą ir mobilizuoja jas kovai su priešu.
—JURGIS DIMITROVAS.

ALPMS Vienetų Atydai

Draugai! Su pradžia šių (1936) metų, chorų, dramos grupių, ALDLD ir LDS kuopų pasikeičia valdybos. Todel, Meno Sąjunga prašo visų, kad praneštumėt savo valdybų naujus antrašus. To nepadarius, dažnai atsitinka nesusipratimų. Meno Sąjunga siunčia vienetams siuntinius ir, kai kada, jie nepasiekia reikiamos vietos.

Prašome tai atlikt skubiai!

Pranas Pakalniškis,
ALPMS Sekretorius.

ALPMS 1935 Metų Leidiniai

"San Francisco Generalis Streikas," penkių veiksmų vaizdas, parašė J. Juška. Atskiro egzempliorio kaina 25 c.

"Partizanai," vienveiksmis vaizdas iš 1917 metų Rusijos revoliucijos, parašė M. Irčan, vertė Palanta, kaina 25 centai.

"Kauno Ponai", vienveiksmė komedija.

"Dramblys" dviejų veiksmų komedija, parašė J. Skribliukas, kaina 25 c.

"Tamyla", penkių veiksmų operetė. (Jau parduota. Galima gaut jos tik dainų).

"Rūta", trijų veiksmų operetė, parašė J. N., atskiro egzempliorio kaina 25c. (Tekstas jau gatavas. Laukiame muzikos).

Visų veikalų galite gaut Meno Sąjungoj, išskyrus operetes 'Tamylą' ir 'Rūtą.'

ALPMS Sekretorius.

Ugdykim Meno Sąjungą!

Amerikos Lietuvių Proletarų Meno Sąjunga dar jaunutė. Bet per trumpą laikotarpį savo gyvavimo suspėjo labai daug pasitarnaut Amerikos lietuvių darbininkų organizacijom ir abelnai lietuvių kultūrai.

Pavyzdžiui, užtenka priminti vien tik 1935 metų Meno Sąjungos leidinius: 6 veikalai—iš jų dvi operetės—ir 13 dainų (chorams ir solo). Atliktas didelis darbas. Prisipažinsime, Meno Sąjunga nebūt galėjus tiek kurinių išleist, jei nebūt įstoję į Meno Sąjungą pereitais metais ALDLD ir LDS kuopos.

Kodel reikia stot Meno Sąjungon? Jeigu mes panagrinėsim giliau—surasime, kad daug mūsų organizacijų užsiimdinėja kultūrinimu savo narių įvairiomis paskaitomis, prelekcijomis prakalbomis, spektakliais ir panašiai. ALPM Sąjunga gi vienintėlė organizacija lietuvių tarpe, kuri rūpinasi veikalų ir dainų leidimu. Bet delei finansų stokos negali to svarbaus darbo atlikti tinkamai ir patenkinti visas organizacijas.

Todel Meno Sąjunga kreipia domę visų darbininkiškų organizacijų rimčiau pasvarstyt šį klausimą ir paremt Meno Sąjungą įstojant į ją arba paremiant aukomis.

Chorai, dramų grupės, darbininkų kultūrinių ir politinių organizacijų kuopos gali įstot į Meno Sąjungą, pasimokėdamos $5 metinių duoklių.

Visais Meno Sąjungos reikalais kreipkitės: *Pranas Pakalniškis*, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

K. Nezabitausko "Eiliavimo" Šimtmetinės

B. Pranskus

Lietuviška buržuazija, semdamosi "stiprybės iš praeities," stengias apeiti, užtrinti, užmiršti toj praeityj viską, kas rišosi su klasių kova prieš išnaudotojus. Tai matome ir buržuazinėj literatūros istorijoj. Keldama į padanges kartais labai menkos vertės praeities rašytojus, buržuazinė literatūros istorija tylėjimu apeina tuos rašytojus, kurių raštuose kiek stipriau atsispindėjo valstiečių ir kitų prislėgtųjų masių griežtesnė kova prieš naudotojus. Reikia pasakyt, kad tokių rašytojų išviso labai maža tėra buvę arba jie mūsų dar nesurasti. Bet užtat tuo atydžiau mes turime pažinti pasireiškusius.

Arti susirišęs su valstiečių-baudžiauninkų masėmis ir jų vargais buvo A. Strazdelis, kuriam tačiau kunigavimas kenkė griežčiau išstot prieš ponų viešpatavimą. Antrą tokį poetą iškėlė emigracija po pralaimėto 1830—31 metų sukilimo. Tai buvo (irgi kunigas) Kipras Nezabitauskas (Zabitis), kuris 1835 m., gyvendamas Francuzijoj emigracijoj, parašė storoką eilių rinkinį tokiu tiems laikams charakteringu užvardijimu (rašybą visur sudabartinam): "Eiliavimas liežuvyje lietuviškai-žemaitiškame apie žinią arba istoriją buvimo senovės laikuose Lietuvos, žemaičių ir Lenkų viešpatystės taipogi ir apie kitus nekuriuos daiktus atsiėjimus toje draugystėje prisitropijusius del ūkininkų žemaičių ir lietuvnikų metuose 1835 sudėtas Prancuzijoje."

K. Nezabitauskas (1778—1837) buvo kilęs iš valstiečių, paskui tapęs kunigu, ilgą laiką klebonavęs Veliuonoj. Ligi pat 1831 m. sukilimo ir sukilimo metu jis literatūroj nieku ypatingesniu nepasireiškė, išskyrus 1823 m. Vilniuj išleistos jo "Bičių knygelės." Sukilimo metu K. Nezabitauskas nors nepervirš aktingai, bet visgi reiškė simpatijų sukilimui, ir už tai caro valdžia rengės jį suimti. Perspėtas K. Nezabitauskas paspruko į Prūsiją, o iš ten, kaip ir daugumas sukilimo emigrantų, atsidurė Francuzijoj. Ten, emigracijoj, jis ir pradėjo aktingesnį literatūros darbą, išvertęs francuzų sensimonisto, buvusio kunigo Lamene veikalą "Išguldymas prigulėjimų teisybės," o vėliau parašęs minėtąjį "Eiliavimą". Sensimonisto Lamene įtakai pasidavė ir pats Nezabitauskas, taipgi atsisakęs nuo oficialiosios kunigystės. Į Nezabitauską ir jo poeziją turėjo įtakos ir bendras susipažinimas su kitų šalių revoliuciniu judėjimu, su tautinio pasiliuosavimo kovom, su radikalinių tų laikų rašytojų raštais.

"Eiliavimas," kurio šimtą metų šiemet minime, nors autoriaus buvo paruoštas spaudai, bet jo atspausdinimu, mirus autoriui, nieks nesirūpino ir jis gulėjo Paryžiaus lenkų knygyne. Jis susideda iš eilėmis parašyto pašventimo Ad. Mickevičiui ir 19 ilgesnių ir trumpesnių eilių beveik išimtinai socialiai-politinio pobūdžio. Eilės nepasižymi didesnėm formalinėm-poetinėm savybėm, bet jose gana ryškiai atsispindi sukilimo emigrantų dalies mintys, nuotaika, pralaimėjimo priežasčių ieškojimas ir viltis ateičiai.

"Eiliavimo" eilės galima paskirstyt į tris grupes: (1) istoriniai-politiškos eilės, (2) eilės, betarpiai liečiančios sukilimą ir emigraciją ir (3) politinės pasakėčios. Didžiausias iš visų "eiliavimų" yra "Trumpai surinkta žinia arba istorija" (apie 500 eilučių). Tai yra Lietuvos-Lenkijos istorijos atpasakojimas, visaip ją išidealizuojant, smerkiant "maskolių" pavergimą, apraudant nepriklausomybės praradimą ir tt. Kalbant apie naujuosius laikus, smerkiami tie ponai, kurie parsidavė carui. K. Nezabitauskas, kaip šioj poemoj, taip ir kitur nedaro skirtumo tarp lenkų ir lietuvių, imdamas juos už vieną. Šitas patriotizmas, praeities idealizacija—yra viena iš pagrindinių "Eiliavimų" ypatybių. Del jo K. Nezabitauskas kartais net užtyli tą bajorų ir valstiečių nelygybės ir kovos kilimą, kas sudaro antrą jo poezijos pagrindinę ypatybę. Bet net ir patriotinėse savo eilėse jis išstoja kaip priešas pavergimo aplamai, kas didesniojoj jo "Eiliavimų" dalyj virsta išstojimu prieš valstiečių pavergimą iš ponų pusės.

Antrose ilgesnėse istorinėse eilėse "Apie stovį buvimo svieto" pasakojamas atsiradimas nelygybės žemėje. Išpradžių

> Nebuvo draugystėm skirtas skyrium svietas,
> Nebuvo ant žemės dykūnų valdonų,
> Nesutvėrė dievas bajorų nei ponų,
> Ir nebuvo keistos tarpe svieto vieros,
> Nekloniojos žmonės pinigų Mamonai,
> Žmogus ir viešpačiai lygus buvo ponai.

Nelygybę pasėjo velnias, pataręs piktesniems žmonėms prispausti svietą (taip tuomet galvojo ir daugelis valstiečių):

> To trokštantis žmonės tuojau atsirado
> Iš tarp tų viešpačiai, kur gyven vigadoj,
> Per prakaitą kitų, darbo nejausdami,
> Puikauja, zbitkijas, artojus spausdami.

Ypatingos neapykantos iš poeto susilaukia visoki vienuolių ordenai,

> Katrie valkiodamies sviete plėšti turtų
> Su šventenybėmis išmokino burtų.
> Ir taip—zokoninkai, šventais pasidarę,
> Geria, uliavoja, cėluos užsidarę.

Dar ryškiau šitas nelygybės iškėlimas aikštėn duotas ilgose eilėse "Apsireiškimas kunigui Lameneušui". Ir čia nelygybę pasaulyj įveda velnias: pirmiausia paskirsto į atskiras, kerštaujančias tarp savęs valstybes, tvarkai palaikyti įveda žandarus, žmones gina "nuo mokslumo, kad laikyt tamsybėj," uždeda vyresnybę, užkrauna mokesčiais, įveda kareivių pristatymą, leidžia ir akstina visokias piktybes, prasižengimus ir tt. Pagaliau, velnias, o ne kas kitas, įveda ir "Kristaus kunigus," kad žmones apgaudinėtų ir mulkintų.

> Idant taip mokytų: yra uždėti valdinis,
> Kad anuos žudytų, kad jiems lieptų laukti
> Ateinančio dangaus, saužinėj kantrybės.

Taipgi nors čia dar neišeidamas iš tikybinių dievo-velnio sąvokų, K. Nezabitauskas tačiau veda kovą prieš viešpataujančių klasių ir bažnyčios mokslą apie tai, kad esamąją tvarką, žmonių nelygybę, o tuo labiau bažnyčią įsteigęs dievas. Ne dievas, o velnias,—atsako K. Nezabitauskas.

Su šitokiom pažiūrom prieidamas jau prie paties sukilimo, K. Nezabitauskas viešpačių ir bajorų pasmerkime daro išimtį tik tiems, kurie atsidavusiai ir drąsiai kovėsi sukilime. Tokios, pav., yra eilės "Atsisveikinimas," kuriose vaizduojama trijų bajorių su vaikais kelionė per Prusiją į Franciją pas savo vyrus emigrantus, sukilimo vadus. Apdainuojamos jų nuoskaudos, kančios, reiškiamas pasipiktinimas caro tironyste. Ponios parodomos kaip kankinės, ir todel šiose eilėse nėra griežto išstojimo prieš ponus-bajorus. Pasitenkinama tik palinkėjimu:

> Neruošikit savyj, jogei esat ponios,
> Svietas jau išmano lygybę žmogystės,
> Atrasite viską: ir šelps jumis žmonės,
> Jei jų neniekinsit del savo didystės.

Užmiršta autorius artojų ir bajorų nelygybę ir eilėse, pašvęstose vieno iš sukilimo vadų—E. Stanevičio gimimo dienai. Tačiau tose eilėse, kuriose apdainuojamas pats sukilimas, keliamos jo priežastis ir uždaviniai, ten pas K. Nezabitauską vyrauja ne tik antimaskoliški, bet ir antibajoriški nusistatymai. Eilėse, kuriose duodama trumpa sukilimo istorija ("Metuose 1830 ir 1831 subruzdimas"), jis taip įvardija, kas ėjo į sukilimą:

(Tąsa bus sekančiam "Lit. ir Menas" skyriuj)

Dešimts Metų Po Velėna

V. Varašius

(Pabaiga)

Šeštadienio pavakaryj imdavau iš savo pundelio vieną knygą, sėsdavau ant dviračio, vingiuotais vieškeliais ir lauko keliukais per valandą pasiekdavau sodybą, kur dirbo Klemas. Baigęs darbą ateidavo Kostas.

Klemas visados buvo pramuštagalvis. Anksčiau būdavo taip: du gulėdavome lovoje ir pasikeisdami skaitydavom, o trečiajam prisieidavo sėdėti ant lovos krašto ir klausyti. Žvakė degdavo ant lovos kojos, mėtydama judrius šešėlius ant svirno sienų, miltų maišų ir bosų. Vieną šeštadienį Klemo nebuvo, mudu su Kostu ilgai skaitėm vienudu. Pusiau naktį įsilaužė Klemas—iš kažkokio draugo parvilko surūdijusią lempą, bonką žibalo, naujintelaite kedę ir trim kojom stalelį (ketvirtoji išlūžus).

—Vyrai,—tai senoviškas!—parodė jis ranką į trikojį.—Ant jo seniau dėdavo rankas ir burdavo jam mušant kojomis, o dabar ant jo skaitysim, o jis nė krust!—pamatysit!

Ir mes skaitėm ligi aušros. Du gulėjom lovoj, vienas rymojo ant stalelio ties lempa ir skaitė.

Tai nebuvo naktys. Tai buvo ištisi svajonių pasauliai, maža žodžių, o daug troškimų.

Mes neturėjome gerų knygų. Skaitėm kiekvieną šlamštą, bet viską savaip supratom, savaip priėmėm.

Skaitėm vengrų rašytojų apysaką. Pasimainydami skaitėm, skaitėm įraudusiais skruostais. Tą knygutę Klemas bene iš tavęs, Mikai, buvo parnešęs.

...Batsiuvis Ceresni duoda Kolomanui adresą Genujoj. Kolomanas vyksta į Italiją, kur žydi citrinos. Senis Ceresni nori, kad jaunas Kolomanas Italijoj pamatytų ir dar kai ką žydint. Batsiuvis turi galvoj slaptą revoliucinę karbonarų draugiją...

Klemas nuleidžia galvą į lovą, įsmeigia akis:

—Poliau!

—Na?

—Būk tu mūsų Kolomanas. Važiuok kur nors, išsimokyk, prisižiūrėk, gerų knygų prisikrauk. Grįždamas ir žmogų kokį parsitempk kartu. Vieni patys, tose kaimo gelmėse uždusim... Poliau, tu mieste jau buvai, truputį visko matei, tu gal nepabijosi leistis kur nors toli. Aš manau, kad yra kur nors žmonių, kurie gali mums visiems akis atidaryti... Bet kur jie—aš nežinau. Daryti reikia ką nors. Karta po kartos pasęsta, miršta tose šiaudinėse lūšnose; tėvų tėvai žinojo darbą ir vargą—paseno, mirė, supuvo. Mūsų tėvai—teturėjo tą patį—dabar baigia savo dienas. Mums ir mūsų vaikams ta pati dalis. O vakaruose—atsimenat, skaitėm—koks gyvenimas verda...

Paskui jis patyli.

—Velniai žino, aš mirti lovoj nenoriu!

VIII

Trys mes buvom kaip jūreiviai tamsią naktį audros sudaužyti. Nei vairo, nei irklų, tik tyki dabartis.

Matėme brolių tamsybę kaime, nes patys iš jos kilome į prošvaistės. Matėm skurdą, nes jo verčiami bastėmės pakampėmis už skurdžiausias algas. Matėm alkaną, pajuodusią, išsisėmusią senąją kartą—nes kartu dirbom su jais ir patys greit tokiais pat pavirsime. Mes labai daug galvojom ir kentėjom. Mes skaitėm, galvojom, kalbėjom. Sužinojom apie platesnį pasaulį už mūsų kaimų, sužinojom, kad yra laisvesni darbo žmonės—bet ką daryti mums, ir kaip siekti—mes nežinojom.

—Revoliucija.

Kaip? Kur? Kur rasti jai žmones? Kaip į ją juos vesti? Kas ves? Kalbėjom su bernais—savo vargo broliais: jie nuėjo gerti ir kortuoti. Naujakuriai, mažažemiai nesuprato mūsų.

Mažiau mes beskaitėm—daugiau kalbėjom. Aušta ir temsta metai, dešimtys, o tose vargo lūšnose nekinta niekas. Mums reikia į jas ką nors parnešti.

Jiedu mane įkalbinėjo ir aš pradėjau sutikti. Beliko mums nutarti, kur aš turėsiu keliauti. Paskui įsidegė keliauti Kostas:

—Aš į Argentiną, veža dykai; pereisiu pietų Ameriką, pasieksiu žiemius. O tu, Poliau, į Vakarus ir paskui pažiūrėk, kas ten rusuose per gyvenimas...

—Keliaukit!—lyg liūdi Klemas.—Aš tai čia pasiliksiu nors ir vienas. Tik judu tarkitės vis laiškais, kad kartu grįžtumėt...

Nebelaukęs šeštadienio vakaro, iki aš atvyksiu, atbėgo į mano kaimą Klemas viduryj savaitės:

—Poliau, judviem važiuoti nebereikia! Še, skaityk. Mudu su Kostu skaitėm jau...

Tai buvo komunistų partijos manifestas.

Tą vakarą mudu skaitėm pas mane.

—Na?—tariau jam, pabaigęs paskutinį puslapį.

—Na?—atsakė jis tuo pačiu klausimu.—Mums čia parodė žmonės pačioj mūsų šaly. Brangi knyga. Pradžioj revoliucija, paskui socializmas, paskui...

Kas paskui—nebežinojom. Nesvarbu mums buvo. Mes žinojom ką daryti šiandien mums, darbininkams. Mes patys iki to buvom savo mintimis dasikasę, tik mums trūko tokių žodžių, kaip šiam manifeste.

Auštant Klemas grįžo į savo kaimą—akėti reik ryt iš ryto. Aš nulėkiau į miestą jieškoti žmogaus tarp žmonių. Iš miesto aš nieko neparsivežiau, tik kelias senas knygutes.

—Ir tai gerai!—džiaugėsi jis vakare svirne.—Dabar aš nemirsiu lovoj, ne! Kokia puiki vasara! Ir kaip puiku, kad mums 19-ka metų!

Tą vasarą mes trys pradėjom leisti laikraštėlį:

"Liaudie, už laisvės irklų".

IX

Ir jis nemirė lovoj.

Aš tik viduržiemį suradau revoliucijos partiją mieste.

Pavasarį pargabenau maišą literatūros į kaimą.

Klemas vakarais ganydavo savininko arklius, raitas ją išnešiodavo naktimis ir išdėstydavo ant vieškelių naktimis. Tai buvo mūsų pavasaris, mes suradom patys save. Bet Klemui nebeteko naujuoju pavasariu pasidžiaugti. Neilgai teko pasidžiaugti pirmuoju revoliucijos žmonių būreliu kaime, neteko ir lovoj mirti. Jis mirė pievoj per dvi minutes, kaip pridera revoliucijos kareiviui.

Ir kam tą rytą Klemas pasikvietė palydėti tą niekšą Navicką? Klemas senai dejavo: reikia būtinai dviratį pirkti. Su dviračiu—pora valandų ir mieste. O ten galvos kitokios... Ir parsivežti ką nors geriau...

Tą rytą jis išėjo užmūšin savo svajonės pirkti. Išėjo kartu su Navicku.

Nenupirkę dviračio, grįžo per mišką, perbrido Mūšą.

—Matai, Jonai, kokia graži bus vasara. Kokie jauni mes. Aš sekmadienį nors ir pėsčias būtinai eisiu į miestą pas Polių... Ar tu, Jonai, žinai, kas yra kova?

Ne, Jonas nežinojo.

Jiedu nešėsi namie pasidirbtus mažus šautuvėlius—Klemas pats juos padirbo iš geležinės lovos kojos. Šį rytą juos pamūšy išbandė: nukirto vanagą.

—Mat, Jonai, vanagas nebegrobs. Žmonių—vanagų dar daugiau. Jonai, mums reikia daug daug jaunų rankų, kad tuo žmones—vanagus išmedžioti.

Čia jis Jonui davė savojo laikraštuko numerį.

Jiedu užlipo į dobilinę pievą. Atsisuko Klemas į vingiuotą Mūšą, mišką, paupio lankas:

—Graži tu, jaunatve...

Tai buvo viskas. Po minutės Stašinskas

(Tąsa 4 puslp.)

Montreal, Canada

Šis Tas iš Jaunimo Choro Veikimo

Bendrai pažvelgus į Jaunimo Choro darbuotę, galima pasakyti, kad eina nors lėtais žingsniais prie didesnio progreso. Vieną iš didesnių darbų, ką yra pasimojęs Jaunimo Choras, tai perstatyti operetę "Tamylą."

Žinoma, prie šios operetės priseis padėti nemažai darbo ir energijos. Bet bendromis jėgomis dirbant, galima bus lengvai atsiekti.

Teisybė, mes sykiais ir didesnį darbą atlikę praleidžiame neaprašę. Pavyzdžiui, pradžioj šio žiemos sezono jau perstatėm scenoj operetę "Kova už Idejas." Bene buvo labai pasekminga. Vaidylos atliko savo roles gerai. Publikos buvo užsipildžius kupina svetainė, ir davė chorui gražaus pelno.

Ateity veikiausia panašūs įvykiai bus laiku aprašomi.

Choras buvo paskelbęs vajų už gavimą naujų narių, ypač vyrų. Bet dar iki kolei jokių pasekmių nėra. Kodel gi taip? Ar mūsų pasibrėžtieji planai nueis vėjais, be pasekmių?

Reikėtų apie tai visiems susirūpinti, o pasibrėžtąjį tikslą lengvai atsiektum.

Pamokos choro įvyksta reguliariai paskirtuoju laiku kiekvieną ketvirtadienį.

Dainas, kurias gaunam iš Meno Sąjungos centro, beveik išimtinai visas susimokinam ir dainuojam parengimuos. Be to, dar galima pasakyti, kad Meno Sąjungos išleistos vėlesnės dainos yra dailiai skambančios ir lengvos susimokinti.

Atsibuvusiam metiniam Jaunimo Choro susirinkime tapo išrinkta nauja valdyba sekantiems metams. Įeina šie draugai, bei draugės: Pirmininkas, P. Šuplevičius, fin sekret. J. Kukenis, prot. sekr. E. Petrauskienė, kasininku A. Matjukas, choro korespondentu—B. Jonauskienė.

Tikimės, kad šiais metais mūsų išrinkta korespondentė nepatingės plačiau aprašyti—suteikti daugiau žinių iš paties choro nuveiktų darbų. Taip pat išrinktas vienas asmuo, kuris turės rūpintis vien meniniais reikalais, scena,—drg. Frank Lauruševičius.

Linkėtina, kad naujoji valdyba šiais metais parodytų savo darbštumo, delei choro gerovės.

M. Gražiažiedis.

Cleveland, Ohio

Iš Lyros Choro Veikimo

Pastaruoju laiku nedaug tenka matyti žinių iš Clevelando abelnai, o iš Lyros Choro veikimo kaip ir visai nėra. O mes manome, kad choras, kuris susideda išimtinai iš jaunimo, veikia neblogiau už kitas mūsų organizacijas. O tas gali būt žingeidu ir kitų kolonijų lietuviams.

Pradžioje šio sezono chorui sekėsi sunkokai; pasitraukus iš veikimo vienam mūsų senesniųjų draugų, kuris ypatingai daug dirbo del choro, mes pasijutom, kaip ir be vadovo. Bet jaunimas nenuleido rankų ir, gavęs pagelbon suaugusių draugų, tęsia darbą. Susiorganizavo veikimo komitetas iš lygaus skaičiaus suaugusių choro rėmėjų ir jaunimo, kuris rūpinasi, kad darbas būtų padalintas lygiai tarp visų, ir tas duoda pasekmes.

Choras, nors dailės organiza-

(Tąsa ketvirtam puslp.)

MENO SKYRIAUS DALIS

Dešimts Metų Po Velėna

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

paklausė jo pavardės. Paskui—kaime išgirdo du šūviu. Ir paskui penkiapirštis dobilo lapas nusidažė raudonai prie Klemo smilkinio. O Jonas sustingo, kaip akmuo greta negyvo Klemo.

X

Buchalteris žiūrėjo į Nemuno juostą už Senamiesčio. Arbata buvo atšalus. Paklausė:

—Poliau, kodel Navicką vadini niekšu? Juk Stašinskas šovė?

—Drauguži, tai ilga istorija. Pasakysiu trumpai: niekas nė nežinojo, kad Navickas niekšas, iki aš patekau į kalėjimą.

Etapais mus vežė iš šiaurės į pietus.

Mus lydėjo sargai. Nors ir surakinti, matėm per langus žydinčias lygumas, apie Klemą nė neprisiminiau, nelaisvė buvo užėmus visas mintis. Tik ties vienu upės tiltu, pats užmiršęs, kieno tai žodžiai, tariau savo draugui, greta prirakintam:

—Visgi graži tu, jaunatve!

Mus dvidešimtį patalpino štai, matai, šito kalėjimo požemyje, persiunčiamoj kameroj. Ir štai: kampe ant narų gulėjo Stašinskas, kalbėjo su kažkokiu plėšiku.

—Bene iš šiaurės būsi?—klausiu jį.

—Iš kur žinai?—atkerta pakėlęs galvą Stašinskas.

—Iš tarmės sprendžiu, kad šiaurietis!—atsakiau labai draugiškai, pasiūlydamas jam rūkyti. Visa laimė, kad aš retai tebūdavau kaimuose ir jis manęs nepažino.

—Kur veža, prieteliau?

—Veža iš teismo. Nušoviau žmogų. Šiandien išteisino. Ryt paleis.

Ir per tą naktį, praleistą persiunčiamojoje kameroje, aš apie Navicką sužinojau iš pačio žmogžudžio Stašinsko.

—Na, na?—teiravosi Buchalteris.

—Na, paprastai!—tęsė Polius.—Eiguliui Stašinskui gręsė ilgi kalėjimo metai už žmogžudystę. Bet jis išsiteisino. Teisme jis pasakė: jis, kaip eigulis, ėjęs savo pareigas, sutikęs prie miško du vyru, medžiojančiu be leidimo. Norėjęs brakonjerius nuginkluoti ir sustatyti protokolą. Nušautasis Klemas pasipriešinęs ginklu. Jis, Stašinskas, gindamas savo gyvybę—pasikarščiavęs, norėjęs pirmiau iššauti oran, bet pataikęs į atkišusį šautuvą Klemą.

O Navickas stovėjo greta.

—Bet kuo čia Navickas kaltas—nerimo buchalteris.

—Išklausyk drauguži!—nutraukė jį Polius. —Rytą aušt ant, Stašinskas mane laikė geriausiu nelaimės draugu. Stašinskas pasipasakojo:

Pirmame tardyme Navickas parodė, kad jiedu su Klemu nešėsi neužtaisytus šautuvus. Nemedžiojė. Nei jis, nei Klemas nesipriešinę eiguliui, o eigulis Stašinskas, nieko nesakydamas girtas priėjęs prie Klemo, paklausęs pavardės ir nudėjęs.

Po to, antrame tardyme, Navickas staiga pakeitė savo liūdymą. Tvirtinęs, kad Klemas tikrai pasipriešinęs.

Ir štai žmogžudį išteisino...

Rytą, kai mus rengėsi vežti toliau, atsisveikindamas Stašinskas man kalbėjo:

—Nepigiai išsiteisinau...500 ir dviratis liūdininkui, kiti 500—teismo reikalams...

Ar supranti, Mikai?

Išeidamas aš pasakiau Stašinskui Klemą pažinęs. Stašinskas man pasiskundė:

—Nekaltai aš tą vaiką paguldžiau, nekaltai...Kostą turėjau patiesti, bet panašūs jiedu buvo, kaip du vandens lašai!

—Už ką Kostą?

—Jis pas mane streiką sukėlė ir jų banda mane primušė. Kažkuriam antausį daviau, jie puolė mane, sudaužė galvą, ranką išsuko. Per klaidą Klemą nušoviau, jis nebuvo toks banditas, kaip Kostas...

Ir vieton atsakymo Stašinskas atvirto ant narų, gavęs kumščiu nuo manęs į pasmakrę. Visi 20 vyrų, išeidami, atsisveikino su Stašinsku smūgiais.

Polius ir buchalteris grįžo iš balkono į kambarį.

—Na, Poliau, kaip su tavo ir Kosto priesaika keršyti?

Polius patylėjo.

—Kostas kreivai nuėjo!—pradėjo Polius.—Metė kažkur bombą. Buvo, sučiuptas. Dabar sėdi nuteistas iki gyvos galvos.

—O tu?—šyptelėjo draugas.

—Lik sveikas!—tarė Polius jam.—Aš atsakymą duosiu vėliau. Tą atsakymą išgirsi tu pats. Išgirsi ne iš manęs...

—Tai kur tu dabar vyksti?—nervinos jo draugas.—Tu dar nesveikas. Be to tavęs visur jieško!

—Kur? Į mases.

Jį areštavo tuoj ant ryto. Jis negavo pabaigti dirbti pirmosios dienos. Vakarykščiai pasibaigė mėnesį užsitęsęs zimagorų streikas. Nuo šiandien 2400 vyrų turi gauti ne akordinį, o dieninį atlyginimą, bet jį areštavo kaip tik šį rytą ir jis pats nebegavo pabaigti dienos naujomis darbo sąlygomis. Ne tik Jurkos kasėjų grupė jį vadino "Dalba," "Laužtuvu," bet ir visi kiti, visi tie šimtai, kurie knisosi Lėvens upės vandeny ir moly.

Jį išvilko iš pat Lėvens dugno, iš 100 zimagorų grupės. Streiko metu kiekvienas tikėjosi būti suareštuotas, bet kad "Dalbą" areštuotų—ne.

Apie "Dalbą" težinojo tik keletas jo geriausių draugų.

Į upės kanalą įlipo trys civiliniai vyrai ir du policininkai. Išvilko į krantą, rėkė:

—Kaip vadinies?

—Vincas Girčys!

—Meluoja!—atkirto agentas.—Tai Polius. Tai tas pats, kuris valstiečių neramumuose sukinėjos... Tai tas pats, kuris čia streiko galva buvo!

—Šunsnuki! Tris kartus uodegą išnešei! Ketvirtą kartą—nebeištrūksi!

Išdaužytais langais ir suplėšytom padangom išvažiavo policijos automobilis, bet išvažiavo. Ir Polių iš Lėvens išsivežė.

1934 rugpjūtis.

Cleveland, Ohio

(Tąsa iš 3-čio puslp.)

cija, bet ima dalyvumą ir abelname darbininkų judėjime.

Dailės srityje šį sezoną davėme vieną nebloga koncertą ir savo programe turime dar porą didesnių parengimų. Vienas, tai operetė "Tamyla", kuri bus suvaidinta pabaigoj sezono. O viduržieminiam koncerte, kuris įvyks vasario 9-tą dieną, turėsime viešnią, buvusią lyrietę, kurios vardas ir veikimas buvo labai tampriai surištas su Lyros Choro ir viso Clevelando lietuvių, o ypatingai darbininkų gyvenimu—tai draugė D. Baukiutė-Kvederienė.

Taigi, kaip matyt iš to visko, ką mes esame pasibrėžę, reikalinga daug darbo ir spėkų. Todel mes ir kviečiame Clevelando lietuvius, ypatingai jaunimą, prisidėti prie mūsų choro, kad mes galėtume išauginti chorą nors ligi šimto narių, o su visų draugų pagelba tas nesunku būtų atlikti.

Choro Narys.

PITTSBURGHO IR APIELINKĖS ŽINIOS

Aš manau tarti žodį apie APLA 7-tą kuopą. Nuo pat susitvėrimo šios organizacijos man teko darbuotis joje. 1915 m. buvau išrinktas mūsų 7-tos kp. finansų sekretorium porai metų. Tuom laiku ši kuopa turėjo apie 300 narių, užlaikė kliubą ir buvo dasivarius pinigais išdė iki $6,000 su viršum. Narių nuotaika buvo rami. Visi nariai manė, kad turint tokią pasiturinčią draugiją savo tarpe bus galima nuveikt koki nors kultūringi darbai tautos ar lietuvystės naudai, o kiti manė, kad ir darbininkų naudai, bet išėjo antraip.

Man baigiant sekretoriauti antrus metus, pradėjo briautis į šią kuopą įvairūs tautiški šmugelninkai. Per gerą fundą ir tautiškumą J. S. tampa išrinktu į mano vietą ir vėliaus tampa patvirtintu už kliubo gaspadorių. Dalykai bėgo gerai iki galo metų, kuomet nariai patyrė, kad J. S. centrui skolingas jau apie $600 už narines mokestis. O dar patyrinėjus surasta, kad kuopai kaltas virš tūkstančio dolerių. Na ir žinoma, šis skandalas užsibaigė prašalinant jį kuopos kaštais. Po to visko buvo manyta, kad bus viskas vėlramu. Bet ne. Ateina žinios apie centrą, kad centro sekretorius išvogęs centro pinigus. Žinoma, tokią žinią mūs kuopos nariai sutiko labai nemaloniai. Bet tautiškiems gizeliams ši žinia buvo gana naudinga; jie tuojaus šoko prie didesnio šmugelio. Tuojaus pradėta varyti agitacija prieš centrą su idėja atsiskyrimo nuo jo, bet pažangesniems nariams pastojus tam kelią, tas viskas buvo sulaikyta ir kuopa po šai dienai tebegyvuoja. Nors finansiniai ir narių štoviu kuopa likos nuskriausta per tautiškus didvyrius, bet visgi gyvuoja.

Po tų visų nuskriaudimų bei vogimų, centro valdybą užėmė pažangieji žmonės, kuriems prisiėjo daug, daug padirbėti, kolei draugiją vėl ant gero pamato pastatė. Man teko darbuotis APLA centro valdyboj 1929 metais kaipo iždo globėjui. Jau tuom laiku visos A. P. L. A. iždo stovis buvo gana tvirtas su $15,000 iždo kasa. O šiais metais jau kas kita. Nuo pereito centro posėdžio, šiais metais, suma pinigu iždė $35,-116.65. Akyvaizdoje šių skaitlinių matyti, kaip mūsų draugija laipsniškai auga ir bujoja. Tuomi mums tenka pasidžiuoti, kad dėka pirmeivių darbui likos atsiektas tokis geras ir augštas draugijos finansinis stovis. Aš nuo savės prašyčiau, kaipo vietinius lietuvius, taip ir kitus, neklausyti jokių priešų šmeižtų, bet tuojaus stoti į šią organizaciją, kurioj užtikrinta pašalpa ligoje ir taipgi pomirtinė. Proga įstojimui gana gera. Šiuo tarpu centro valdyba nutarus turėti kitą 25 metų gyvavimo jubilėjinį vajų, pradedant su 1 d. kovo mėn., kuriame įstojimas bus nupigintas.

A. Žvirblis.

Naujas Anglijos karalius Edward VIII. Jis gaus metinę algą dviejų milionų dolerių ir po kelis milionus įplaukų nuo savo turtų.

Easton, Pa.

Consumers Research Streikieriai Laimi.

Apie Consumers Research streiką Washington, N. J. jau buvo plačiai rašyta "Laisvėje". Ilga ir neatlaidi kova vis dar tebesitęsia, atsidurė net teisme ir Nacionaliame Darbo Santikių Boarde (National Labor Relations Board), kur žmonės prisiųsti iš Washington, D. C. darė savo sprendimus. Ir surastą kad kompanija neprisilaikė sutarties, padarytos su ofisų darbininkų unija ir tie darbininkai, kurie stojo unijon (AFofL) tapo prašalinti iš darbo. Surasta, kad kompanija yra kalta išmetime iš darbo trijų veiklių streiko vadų, John Kilpatrick, Donald H. Rogers ir John Heasty.

Valdžios prisiųstas tyrinėtojas, Charles Wood, reikalauja, kad visi buvę streikieriai būtų sugrąžinti darban, kad viršminėtiem trim darbininkam turi būti apmokėta pilna alga nuo laiko jų išmetimo iš darbo, būtent, nuo rugpjūčio pereitų metų. Taipgi reikalaujama, kad kompanija kolektyviai tartųsi su unija. Kompanijos advokatas, Garfield, tačiaus sako, kad kompanija nesiskaitys su tokiu patvarkymu ir darys visus žingsnius, kad juos panaikinus.

Nereikia manyti, kad valdžia tokia gera ir pritaria streikieriams. Todel tik buvo valdžios žmonės priversti daryti darbininkams prielankius patvarkymus, kad šis streikas įgavo daug užuojautos ir paramos ne tik iš darbininkų pusės, bet nuo žymių žmonių, intelektualų ir tt. Pamatysime, ką valdžia toliau darys, kad įvykdžius Labor Board'o nutarimus.

Senas Ištvirkėlis

Čia tapo suimtas tūlas John Reinhart, 71 metų senis, gyvenantis po No. 1032 Spruce St. Surasta, kad jis savo stuboje kėlė lytiškas orgijas su kūdikiais nuo 5 iki 14 metų amžiaus. Jis visą eilę mergaičių prisiviliodavo į namus saldainėmis ir kitomis dovanomis. Paskui jas nugirdydavo ir prisivadindavo suaugusių vyrų, kurie tas mergaites (ir vaikus) lytiškai išnaudodavo. Vienas iš tų vyrų irgi suimtas. Tai tūlas Paul Peffer, 1242 Lehigh St. Jis yra 28 metų amžiaus. Tokius palaidūnus turėtų smarkiai nubausti!

Nelaimės su Rogutėmis

Dabar, kada mūsų miestas apklotas sniego kalnais, tai tuomi pasinaudoja vaikai, turėdami smagumą iš čiuožimo rogutėmis. Deja, įvyksta daug nelaimių, nes bečiuoždami, neapsižiūri ir papuola po mašina. O tada verksmo ir keiksmo tėvams, o daug klapato automobilistui.

Eastone jau keletas vaikų tapo užmušta, bet vistiek tas pavojingas sportas nesulaikytas. Juk yra daug vietų užmiestyj, didžiausi kalnai, kur nėra trafiko ir ten galėtų jaunimas pasilinksminti. Tačiaus ne, lenda ten, kur didžiausis judėjimas. Kalta valdžia, kad nesulaiko, kalti tėvai, kad leidžia savo kūdikius žaisti su mirčia.

Eugenija.

Norwood, Mass.

Mūsų Veikimo Lentelė

Sekmadienį, 2 d. vasario (February), 3-čią valandą dieną, Lietuvių svetainėje, atsibus prakalbos prieš karą ir fašizmą. Taipgi mūsų delegatai, išduos raportus iš trečiojo kongreso. Raportuos Mr. Joe Drummy, National Leather Workers Union delegatas. Taipgi, bendra delegatė nuo lietuvių ir finų organizacijų, Izabelė Jarmolavičiutė-Kugel. Taipgi bus ir iš Bostono vienas žymus kalbėtojas. Prie tam yra užkviesta Finų Benas ir L. L. R. Vyrų Choras, kurie išpildys muzikalę programą. Bus liuosa kolekta, prie įėjimo durų.

Jono Ormano prakalbos: Jaunuolis, Jonas Ormanas, tik ką sugrįžęs iš Sovietų Sąjungos ir Lietuvos kalbės Norwoode, sekmadienį, 9 d. vasario (February), Lietuvių svetainėje, 7-tą v. v. Tai bus visiems žingeidžios prakalbos, nes J. Ormanas yra ilgokai pabuvęs ir Lietuvoj ir Sovietų Sąjungoj. Tai gerai susipažinęs su abiejų šalių gyvenimu. Todel galės nuosekliai išaiškinti, kokie yra skirtumai abelnam gyvenime, o ypatingai jaunimo gyvenime.

15 d. kovo (March) atsibus "Laisvės" 25 metų Jubilėjinis koncertas ir vakarienė. Paimtos abi Lietuvių svetainės. Šiuomi pranešam visai Bostono apielinkei, kad ant 15 d. kovo, 1936, nieko nerengtų, o iš visur rengtųsi dalyvauti Norwoode. Į koncerto programą yra kviečiama žymiausi daininінkai, kąip tai: Adelė Mickevičiutė, Ignas Kubiliūnas, L. L. R. Mišrus ir Vyrų Choras, ir kiti. Plačiaus bus rašyta vėliaus.

Reporteris.

Į Visus "Laisvės" Skaitytojus, Norwoode ir Artimoj Apielinkėj

Draugai "Laisvės" skaitytojai! Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 9 kp. išrinko mus, žemiau pasirašiusius, kad surengtum žymų parengimą paminėjimui "Laisvės" dienraščio 25 metų gyvavimo. Mes, komisija, jau turėjom vieną susirinkimą, išdiskusavome, ir priėjom prie nutarimo, kad geriausiai bus galima paminėt "Laisvės" 25 metų gyvavimą, surengiant **didelį koncertą ir vakarienę.** Tas parengimas turės atsibūti **15 d. kovo (March), 1936, Lietuvių Svetainėje.** Į parengimą bus pakviesta labiausiai didžiumos mylimi daininінkai: Adelė Mickevičiutė, Ignas Kubiliunas ir kiti.

Bet mes manom, kad be visų "Laisvės" skaitytojų kooperacijos tame darbe, pasekmingo paminėjimo nebus galima įvykdinti. Todel mes kreipiamės į visus "Laisvės" skaitytojus, kad padėtumėt komisijai pasekmingai įvykdinti šį istorinį paminėjimą. Tam tikslui bus šaukiamas "Laisvės" skaitytojų susirinkimas, į kurį visi "Laisvės" skaitytojai malonėsite atsilankyti. Kada tokis skaitytojų susirinkimas įvyks, komisija kiekvieną "Laisvės" skaitytoją pakvies atvirute ir bus pažymėta diena ir vieta, kur tokis susirinkimas atsibus.

Kaip gausit tokį pakvietimą, tai, draugai, nepatingėkit atsilankyti, nes tokiam visų bendram susirinkime, bus plačiau apkalbama, kaip pasekmingiau prisirengti prie 25 metų Jubilėjaus. Plačiam "Laisvės" skaitytojų susirinkime, bus galima netik paties prisirengimo darbas patobulinti, bet ir programą bus galima taip praplėsti, kad kiekvienas Jubilėjiniam parengime dalyvavęs būtų pasitenkinęs. Dienraštis "Laisvė" per 25 metus visus lietuvius lygiai švietė. Taipgi visų darbo žmonių reikalus gynė ir gina nuo išnaudotojų. Delto ir "Laisvės" 25 metų paminėjimu turim rūpintis visi ir visos.

Draugiškai, Komisija:
P. Sarapienė,
O. Trečiokienė,
M. Dovidonienė,
J. Galgauskas,
J. Grybas.

Sergančių Vyrų ir Moterų Chroniškos ir Staigios Ligos gydomos naujoviškais būdais

Patenkinančios ir greitos pasekmės. Kreipkitės į Dr. Zins gydymui Kraujo, Odos ir Nervų Ligų, Šlogų ir Chroniškų Skaudulių, Abelno Nusilpimo, Nervų Išsisėmimo, Skilvio ir Žarnų Ligų, Hemorrhoidų bei Kitų Laukan Ėjimo Nesveikumų, kaipo skausmo ir nesmagumo priežasčių. Gydoma Strėnų Gėlimas, Sciatica, Neuralgia, Nervų Įdegimas ir Chroniški Reumatiški keblumai ir kitos ligos Vyrų ir Moterų; o jeigu turite kokią ligą, kurios jūs nesuprantate, pasitikimai pasiklauskite manęs, ir jūsų nesveikumas bus jums išaiškintas.

Mano Išlygos Yra Prieinamos
Kraujo Tyrimai, Laboratoriniai Išbandymai, X-spinduliai, Serumų ir Čiepų Įleidimai.
(PASITARIMAI VELTUI)

Dr. L. ZINS
110 East 16 St., N. Y.
Tarp 4th Ave ir Irving Pl.
Sekmadieniais 10 A. M. iki 3 P. M.
Valandos—10 A. M. iki 8 P. M.

Tel. Stagg 2-0783 NOTARY PUBLIC
Night Tel. Juniper 5-4912
Juozas Levanda
(LEVANDAUSKAS)
GRABORIUS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikale. Kainos žemos.
Ateikite ir persitikrinkite
107 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

DETROITO LIETUVIŲ DARBININKŲ APTIEKA
Čia randasi lietuviška aptieka, kurioje galima pirkti vaistus daug prieinamesne kaina, negu kitur dabartiniu laiku.
A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas
8701 JOS CAMPAU AVE., DETROIT, MICH.

DR. HERMAN MENDLOWITZ
Praneša visuomenei, jog jis atsidaro savo ofisą
WILLIAMSBURGHE,
252 Berry St., Brooklyn, N. Y.
arti Grand St.
Telefonas Evergreen 8-10494
Ofiso valandos nuo 1 iki 4 kasdien, Seredomis ir Subatomis nuo 6 iki 7:30 val. vakarais.
NEDĖLIOMIS: Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J, Kampas E. 23rd St.

NOTARY PUBLIC TEL. STAGG 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
LAISNUOTAS GRABORIUS
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Juozas Kavaliauskas
Laisniuotas Graborius
Pennsylvania ir New Jersey Valstijose
Telephonai: Bell—Dewey 5136
Keystone—Main 9669
Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atatinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliūdimo valandoje prašau kreiptis prie manęs sekančių antrašu:
1439 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

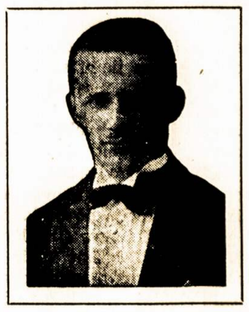

A.L.D.L.D. REIKALAI

"Šviesa", Antrašai ir Vajus

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos nariams žurnalas "Šviesa" yra siuntinėjamas į namus. Jau pirmiau daug kartų buvo prašyta "Laisvėje" ir "Vilnyje", "Šviesoje" ir laiškais, kad pasikeitus nario antrašui bei išvažiavus, tuojaus apie tai reikia pranešti centrui.

Daugelis narių nei kuopų šį prašymą neišpildo. To pasekmėje kartais yra kuopoje vienas, kitas narys, kuris negauna žurnalo. Kartais vienur ar kitur žurnalas eina, kada ten jau nėra nario. Tokia padėtis yra bloga. Viena—tuli nariai negauna jiems prigulintį žurnalą, antra—kitur žurnalas be reikalo eina.

Centro Komitetas vėl išsiuntinėjo visoms kuopoms antrašus ir prašo kuopų valdybas **patikrinti tuos antrašus.** Jeigu būtų narių, kurių antrašų nesirastų liste, tai tuojaus praneškite į centrą. Jeigu kur eina žurnalas, kur nario jau nėra, duokite žinią.

Dar yra daug narių, kurie nemokėję už 1935 m. Jiems buvo siunčiamas žurnalas. Jie jį gavo, skaitė. Reikia būtinai gauti tokių narių duokles. Jie turi suprasti, kad žurnalas kainavo pinigus, kad jie neprivalo pasitraukti iš ALDLD, nes taip padarydami ir organizaciją medžiaginiai nuskriaustų, ir abelnai silpninty darbininkų judėjimą tada, kada reikia mūsų jėgas glausti, jungti, vienyti. Būtinai kuopų valdybos privalo aplankyti tuos narius, pasitarti su jais, išaiškinti jiems jų pareigas ir gauti duokles.

Tulose kuopose tokių narių su užvilktomis mokestimis už 1935 metus yra gana daug. Daug jų yra tulose **Kanados kuopose.** Ypatingai daug **Toronto** kuopoje, nemažai ir **Montreale.** Jeigu negausime jų duokles arba kuopų užtikrinimus, kad jie pasimokės, tai su "Šviesos" No. 1, 1936 metais **žurnalo siuntimą jiems sulaikysime.** Dar kartą primename tiems draugams jų pareigas ir prašome atsiteisti su organizacija.

Paraginimai ir Numeriai

Centro Komitetas išsiuntinėjo paraginimus visiems nariams, kurių negauta duoklės už 1935 metus. Vietomis įvyko apsilenkimų. Kada mes išsiuntėme paraginimus, tai už dienos kitos per kuopų valdybas gavome tulų narių pinigus—raginimai ir pinigai apsilenkė. Mes manome, kad nei vienas iš narių neužsigaus, kurie gavo paraginimą po užsimokėjimo. Vis vien jų duoklės suvėluotos.

Antras dalykas, yra sunku išvengti klaidų dar ir sumaišyme vardų. Tas patsai narys vieną kartą vardą paduoda: **"Pranys Narušas",** o jau kitą metą gauni duokles už **"F. Norris".** Arba **Marė Bušuvienė,** o kitą metą jau duokles prisiunčia už **"M. Bush".** Tokia padėtis neišvengiamai apsunkina centrą.

Išvengimui to, 1936 metais bus suteikta visiems nariams **pastovūs numeriai.** Duokles siunčiant prieš nario vardą kiekvienu kartu bus pastatomas tas patsai numeris. Sakysime, jeigu Marė Bušuvienė gaus **No. 14,** tai nepaisant, kaip ji vadinsis, tas patsai numeris pasiliks. Tas palengvins kuopoms ir centrui ir bus išvengiama klaidų.

Duoklių Mokėjimas

Prašome visus draugus ir drauges mokėti duokles už **1936 metus.** Nevilkinkite! Centro Komitetas imasi vertimo knygos, reikia leisti "Šviesą", pirkti žurnalui ir knygai popierą. Trumpoje ateityje mums reikės apie $2,000 pinigų. Narių duokles už 1936 metus dar veik nepradėjo mokėti, dar labai mažai tegavome. Prašome visus narius ir nares atlikti savo pareigas.

Mūsų Vajus

Dabar turime vajų už naujus narius į ALDLD. Šiemet nauji nariai priimami be įstojimo. Vajus tęsis iki Pirmai Gegužės. Nors laiko yra, bet reikia darbą vesti jau dabar.

Iki šiolei tik **Chicagos AL DLD 19 kuopa** parodė, kad vajaus reikalu ji rūpinasi. Ši kuopa jau gavo **5 naujus narius.** Eilė kitų kuopų gavo po vieną. **Kanados** draugai pranešė, kad jie nusiskyrė sau kvotas. Kanadiečiai bandys gauti kelis šimtus naujų narių. Drg. G. Urbonas, ALD LD 180 kuopos sekretorius iš Wilmerding, Pa., praneša, kad jų nariai nutarė kiekvienas gauti po naują narį ir prisidėti prie centro obalsio gauti 1,000 naujų narių.

Prašome, kad naujus narius įrašant, pasirūpintumėt gauti jų pilną duoklę. Tankiai vajininkai pasitenkindavo prisiuntimu tik įstojimo. Kartais toki nauji nariai ir pasilikdavo už organizacijos — pasimokėjo įstojimą, bet duoklių nepasimoka ir išsibraukia. **Šiemet įstojimo nėra,** tai gaunant naujus narius, **gaukite visą jų duoklę.**

Siunčiant į centrą naujų narių duokles, kartu prisiųskite ir jų antrašus, kad tuojaus galėtume siuntinėti jiems "Šviesą".

Referendumo Pabaiga

Referendumas del vienybės tarpe ALDLD ir LDD baigiasi su 31 d. sausio ir blankas reikia grąžinti **iki 5 d. vasario.** Kaip jau matėte spaudoje, butkiniai, priešai vienybės, nutarė likviduoti tą sutartį. ALDLD Centro Komitetas veda vienybės darbą ir toliau.

D. M. Šolomskas
ALDLD CK Sekretorius
46 Ten Eyck Street
Brooklyn, N. Y.

Paterson, N. J.

Šilko pramonės darbininkai, o ypatingai audėjai, būdėkime, nes ponas McMahon, U. T. W. prezidentas, su kitais savo klapčiukais deda visas pastangas, kad pagelbėjus bosam įvest dar didesnę skubinimo sistemą šilko pramonėj ir tuom dar daugiau darbininkus išnaudojus, o darbdaviam padidinus pelnus, įvedant šešių staklių sistemą Patersono šilko audėjam.

14 savaičių atgal, kuomet buvo paskelbtas streikas šilko pramonėj Patersone, per American Federation of Silk Workers Lokal 1716, išsykio darbdaviai buvo nusigandę ir buvo bepradedą pasirašyt po unijos kontraktu. Bet vėliau bosai tuojaus susiuostė su p. McMahon, kuris prisiuntė savo pakaliką B. Green.

Jis tuojaus susitarė su džekarų departmento organizatorium p. Ros, ir varperių ir tvisterių organiatorium Reimy. Paskiaus prisitraukė ir general manadžerį, Williams, kuris atstovauja šilko pramonės visus lokalus Patersone. Su pagelba valdžios įgaliotinių pradėjo varinėti užkulisinę politiką su bosais. Ir U.T.W. nacionalis ofisas atsisakė, kaip moraliai taip ir materialiai, remt patersoniečių streiką argumentuodami, kad Patersone tėra tik 10% šilko pramonės ir kaipo tokis, girdi, negali kontroliuot visos industrijos. Tuomet per slaptas derybas pradėjo su bosais derėtis delei nacionale papėde kontrakto. Žinoma, kuomet bosai pamatė, kad nacionalis unijos ofisas nenori, kad Patersone streikas būtų laimėtas, tuomet, pat savaime aišku, nustojo pasirašyt po vietos lokalo kontraktu. Tai buvo įmestas pirmas "monkey ranch" per U. T.W. oficialus į patersoniečių streiką. Ir su tuom uždavė streikui mirtiną smūgį. Po aštuonių savaičių streiko, general menedžeris p. Williams, vienam streikierių susirinkime ir biskį vėliau narių susirinkime, prikurstytas nacionalio ofiso, nei iš šio nei iš to iškelia klausimą neišvengiamumo šešių liūmų sistemos Patersone. Jis aiškino, kad šešių liūmų sistema Patersone ateina, ar mes norim, ar ne, nes, girdi, kituose šilko pramonės centruose jau dirba ant 6-8 liūmų, tad Patersonas, turėdamas tik 10% šilko pramonės, negali pastoti kelio 6 liūmų sistemai.

Viskas, ką mes turim daryt, jis sako, kolei dar nepervėlu, tai teorijoj priimt šešių liūmų sistemą su "Work Asainment," kolei bosai ant to sutinka. Ir, girdi, jeigu mes dabar atmesime šį planą, tai vistiek įves 6 liūmų sistemą be jokios kontrolės.

Dabar pravartu audimo pramonės darbininkams žinoti, kas do per paukštis tas "work asainment". Štai ir jis. "Work asainment" komitetą skiria darbo departmentas iš Washington. O mes žinom kas darbo departmente sėdi. Tad ir be aiškinimo galima dasiprotėti, ką jie skiria į tokius komitetus. Pavydžiui, 1934 metais, audimo pramonei buvo paskirtas per darbo departmentą "weiming board," į kurį nejėjo nei vienas audimo pramonės žinovas. Vyriausia jo galva buvo mašinistų unijos žmogus, kuris apie audimo pramonę tiek nusimano, kaip gaidys apie astronomiją. "Asainment work" komiteto užduotis turi būti: ištirt kiekvienoj dirbtuvėj darbo sąlygas. Ir jeigu jis suras, jog visa mašinerija yra geriausioj padėtyj, tada pavelys dirbti ant 6 liūmų, bet, jeigu ne, tai nepavelys. Na, įsivaizdinkite: žmonės, neturėdami nei mažiausio supratimo apie tą pramonę, galės nuspręsti mašinerijos tinkamumą ir dar turint domėj, kad Patersone yra apie 300 dirbtuvių. Ką gi tas visas "monkey biznis" reiškia? Ogi tai, kad galutinai sulaužius patersoniečių streiką ir įvedus dar didesnį darbininkų išnaudojimą Patersone su didesniais pelnais darbdaviams.

Dalinai su tuo reikia sutikt, kad Patersonas vienas kaipo tokis negali atlaikyti pramonėje kompeticijos. Bet ar tuo keliu einant, varyt konkurenciją su kitais audimo centrais, kad atlaikyt kompeticiją? Mes sakom, kad ne. Jei taip, tai ką gi mes siūlom, kad atlaikyt kompeticiją ir padėt industrijai išsilaikyt Patersone, ir pastot kelią dar didesniam darbininkų išnaudojimui.

1) Tuojaus be jokių atidėliojimų U. T. W. nacionalis ofisas turi griebtis organizuot audimo pramonę tuose centruose, kur neorganizuoti darbininkai.

2) Paskelbt kovą už 6 valandų darbo dieną ir 5 dienų savaitę ir 3-jų liūmų sistemą.

Tik tuo keliu einant bus pastota kelias darbininkų dar didesniam išnaudojimui ir išgelbėta industrija. Taipgi šimtai tūkstančių darbininkų gautų darbus. Tiem ponam rūpi išgelbėti industriją darbininkų lėšomis. Kas jiems, kad šimtai tūkstančių darbininkų negauna darbo ir, kaip tie šuneliai peralkę vaikšto, bile tik jie gauna riebias algas.

Kovokime prieš tą blogą, kol dar nepervėlu.

Unijistas.

Delko Sukilo Brazilijos Kariuomenė?

Gelžkelio linijos Great Western priklausančios imperialistų kompanijai, darbininkai streikavo apie mėnesį laiko del algų pakėlimo. Kompanija, aišku, sumobilizavo visas jėgas sudaužyti streiką. Aktyviai kovon įsitraukė streikuojančių moterys ir vaikai, kurie dažnai apguldami rėles neleisdavo streiklaužiams palaisti traukinius. Kompanijai talkon atėjo streiklaužiai žalmarškiniai. Darbininkai ir visa liaudis juos skaudžiai iš ten išmušė. Tuomet vietos valdžia pasiuntė 21-mą batalioną pėstininkų apgint streiklaužiaujančius žalmarškinius. Bet kareiviai solidarizavo darbininkams: muše streiklaužius - integralistus. Už tai tą batalioną valdžia norėjo nuginkluoti ir paleisti. Kareiviai nepasidavė ir suareštavo savo vadus; buvo užėmę Natal miestą ir įsteigė Liaudies Revoliucinę Valdžią.

Šio įvykio pastumėtos, sukilo Pernambuco tr Rio de Janeiro kariuomenės dalys.

Del stokos gerai organizuoto išstojimo, šiuo kartu tokį gaivališką sukilimą G. Vargo valdžiai dalinai pasisekė nuslopinti—bombomis, kulkasvaidžiais, nuo dingomis dujomis ir ugnimi, padarant milionus nuostolių ir dideles žudynes.

Žinios iš patikimų šaltinių praneša, kad sukilėliai, aplei miestus, kad išvengus jų visiško sudaužymo iš reakcionierių pusės, pasitraukė į provincijas. Prie jų prisideda daug darbininkų ir valstiečių. Ginkluotos revoliucinės jėgos [illegible]

Šis sukilimas yra [illegible] pamoka visai Brazilijos liaudžiai, kaip yra būtiniausiai reikalingas geras ir platus revoliucinių jėgų organizavimas. Kad kaip galint greičiau užpildyti tą spragą, reikia kiekvienam [illegible] prisidėti prie revoliucinių organizacijų stiprinimo ir plėtimo.

(Iš "Darbas")

NEW BRITAIN, CONN.

Choro atsteigimo pageidautojai ruošia labai smagų pokilį vasario 9 d. 2-rą val. po pietų 53 Church Street, svetainėje. Ši sueiga ne vien bus linksma, bet sykiu naujesnė už kitas, nes bus atžymėta tarpe mūsų vienybė, kurios nuo senai pageidauta. Teko girdėti, kad iš Hartfordo ir kitų miestų pribus pas mus žmonių sykiu praleisti laiką. Likusis pelnas bus skiriamas atsteigimui choro, nes to reikalauja visuomenė.

Žinių Rinkėjas.

LICENSES

BEER, WINE, LIQUOR
Wholesale Retails

NOTICE is hereby given that License No. A 10461 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of of the Alcoholic Beverage Control Law at 5422—3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CARL HOPCKE
5422—3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10462 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of of the Alcoholic Beverage Control Law at 4023—5th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

MAX FULDS
4023—5th Ave., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

LINDEN, N. J.

L.D.S. 135 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, 4 d. vasario, A. Tenio svetainėje, W. 16th St., 7:30 val. vakare. Visi nariai būtinai dalyvaukite, nes turim svarbių dalykų apsvarstyti.

Sekr. O. Vertelienė.
(27-28)

BAYONNE, N. J.

L.D.S. 26-tos kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, 5 d. vasario (February), 7:30 val. vakare, 10 W. 22nd St. Visi nariai pribūkite laiku, nes turim daug svarbių dalykų apsvarstyti, ir nenorime visus svarbius dalykus palikti ant kito mitingo iš priežasties trumpo laiko. Taipgi nepamirškite ir ekstra mokestis užsimokėti.

Sekr. A. Lukaitis.
(27-28)

PITTSTON, PA.

Wyoming Oktetas rengia "steak supper", 23 d. vasario (February) pas draugą Kalauską, 306 Division St., Hughestown, Pa. Vakarienė prasidės 6 val. vakare. Įžanga 35c. Kviečiam visus ateit ir pavalgyt skanią vakarienę už žemą kainą.

Kviečia Rengėjai.
(27-28)

LINDEN, N. J.

Lietuvių Saulės Pašalpos Draugijos Valdybos antrašai 1936 m. Ši organizacija turi "Laisvę" už savo organą.

Pirmininkas—F. Bartuševičė, 10 E. 18th St.
Pirm. Pagelbininkas—K. Lenorth, 110 W. 11th St.
Prot. Raštininkas—R. Tratutis, 1411 Clinton St.
Finansų Raštininkas—A. Pribušauskas, 22 W. 19th St.
Iždininkas—J. Užkurėnas, 1501 So. Wood Ave.
Iždo Globėjai—J. Vertelis, 203 W. 16th St. L. Bartkienė, 19 E. 19th St.
Maršalka—J. Šarkus, 108 W. 11th St.
Korespondentas O. Vertelienė, 203 W. 16th St.

Visi iš Linden, N. J. Draugija laiko savo susirinkimus pirmą trečiadienį kiekvieno mėnesio, Linden Hall svetainėje, kampas Wood Ave. ir 16th St., Linden, N. J.

(27-28)

PITTSBURGH, PA.

ALDLD Ketvirtas Apskritys Rengia Bankietą Spaudos Naudai

Nedėlioje, vasario 2, Liberty svetainėje, 1322 Reedsdale St., N. S., ALDLD Ketvirtas Apskritys rengia gražų bankietą. Tai bus nepaprastas bankietas. Bus skanių valgių ir pakankamai alučio tik už 50 centų įžangos. Taipgi bus lietuviška muzika delei pasišokimo.

Tad visi kviečiami šiame bankiete dalyvauti. Užtikriname, gražiai laiką praleisti ir padarysite naudingą darbą—paremsite mūsų spaudą, "Vilnį" ir "Laisvę". Tie du dienraščiai per ilgus laikus tarnauja darbininkų klasei, todel mes turime ir juos kiek daugiau paremti.

Dar sykį užkviečiame širdingai bankiete dalyvauti. Praneškite savo gentims ir kaimynams.

ALDLD 4 Apskr. Komitetas.
(26-27)

DETROIT, MICH.

Šaunus Programas ir Šokiai

Vasario 2 d. 6:30 val. vakare Lietuvių svetainėje ant 25-tos ir Vernor įvyks šaunus parengimas, bus sulošta vienveiksmė komedija "Burbulas". Muzikalė programa ir gražuolių šokiai. Po programai šokiai abejose svetainėse. Vakaras bus įdomus ir puikus. Visus kviečiame dalyvauti. Rengia Lietuvių Radio Kliubas. Įžanga tik 25c.

(26-27)

DETROIT, MICH.

Vasario 2 d. 1 val. po pietų, 4097 Porter St. įvyks LDS 21 kp. susirinkimas. Visi nariai dalyvaukite ir naujus aplikantus stengkitės įrašyti.

Alvinas.
(26-27)

PHILADELPHIA, PA.

T. D. Apsigynimo 9-tos kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, 2 d. vasario, 2 val. po pietų, Liaudies Name, 735 Fairmount Ave.

Šitas susirinkimas bus vienas iš svarbiausių metinių susirinkimų.

Bus valdybos raportas iš metinio veikimo ir bus naujos valdybos rinkimas, tad visi nariai yra kviečiami dalyvauti ir atsiveskite naujų narių prirašyti.

Sekr. B. Ramanauskienė.
(26-27)

ROCHESTER, N. Y.

Bus išduotas svarbus raportas iš trečio Prieškarinio kongreso, ketvirtadienį, 6 d. vasario, Gedemino svetainėje, po L.D.S. 11 kp. mitingo, tad visi ateikite išgirsti svarbaus raporto.

Sekr. A. Pultin.
(26-27)

CHESTER, PA.

A.L.D.L.D. 30 kp. susirinkimas įvyks nedėlioje, 2 d. vasario, 2:30 val. po pietų, Lietuvių Kliube, 4th ir Upland gatvių. Visi nariai dalyvaukite laiku, nes turim daug svarbių dalykų apsvarstyti.

Sekr. N. Dudonis.
(26-27)

MONTELLO, MASS.

ALDLD 6 kp. rengia svarbias prakalbas drg. M. Guobai, iš Kanados, subatoj, 1 d. vasario, 6:30 val. vakare ,Lietuvių Taut. Namo svetainėje, Drg. M. Guoba yra važinėjęs po visą Lietuvą ir Sovietų Sąjungą, jis daug ką svarbaus turės mums pasakyti apie darbininkų gyvenimą tose šalyse, taipgi jis pasakys mums apie Kanadoje gyvenančius lietuvius darbininkus, tad visi kviečiami dalyvauti ir išgirsti svečią.

Kviečia Valdyba.
(26-27)

HARTFORD, CONN.

Trys dideli chorai bendrai rengia puikų koncertą, nedėlioje, 2 d. vasario, Foot Guard Hall, 165 High St., 2 val. po pietų. Tie trys chorai yra sekami: Žydų Choras, Rusų-Ukrainų ir Laisvės Choras. Chorai dainuos bendrai ir pavieniai; bus mandolinų orkestra, smuiko solo, ir kitų. Kviečiam iš Hartfordo ir iš apielinkės visus lietuvius ir kitataučius skaitlingai dalyvauti. Įžanga iš kalno 35c., prie durų 40c. Tikietus galima gauti pas bile choro narį.

Komisija.
(26-27)

Tel. TRObridge 6330

Dr. John Repshis
(Repšys)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard St.,
kampas Inman St., arti Cenral Skvero,
CAMBRIDGE, MASS.
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 7-9 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais: 10-12 ryte

Reikalinga vyrų ir moterų
pardavinėjimui ir garsinimui Deksnio Galingos Mosties, Trejų Devynerių Palangos ir taip visokių žolių ir šaknų. Geras uždarbis. Rašykite tuojaus del platesnių informacijų. Pasekmes garantuojame.
DEKEN'S OINTMENT CO.
P. O. Box 352, Hartford, Conn.

Geriausios Degtinės Amerikos Išdirbimo ir Importuotos Žemiausiom Kainom

KAS ATEIS SU ŠIO SKELBIMU, GAUS UŽ NUPIGINTĄ KAINĄ
Tat nepamirškite pasiimt skelbimą eidami pirkt.
Šis didelis nupiginimas tik trumpam laikui, tuojau naudokitės proga.
HYMAN BERGER
SAVININKAS
409 Lorimer Street Brooklyn, N. Y.
Pusė Bloko nuo "Laisvės" Svetainės
License L-1370 Tel. Stagg 2-2996
Kokių tik degtinių jūs esate girdėję ir kokių tik pageidaujate, pas mus rasit. Užeikite pasižiūrėt mūsų sandėlio. Vestuvėms ir įvairioms parėms degtinių, kreipkitės pas mus.

HUDSON COAL
357 Flatbush Ave. Brooklyn, N.Y.
Pirkite nuo lietuvių anglių kompanijos
Kainos pakils nuo vasario 1. Užsisakykit iš anksto.
Šviežiai iškasta dubeltai sijota Pennsylvania Anthracite
Ne Būtleginta ar Truckers Anglis
PIGI ANGLIS YRA PIGI, BET MŪSŲ ANGLIS NEBRANGI
Garantuota pirmos rūšies anglis ir pilnas patikrintas svoris, 2000 svarų į toną.
ŠAUKITE STERLING 3-4700 -:- Egg Stove Nut $10.50

New Yorke aną dieną tūkstančiai žmonių buvo sugauti požeminiuose traukiniuose ir turėjo išbūti kelias valandas, kuomet Edison kompanijos elektros viela sugedo. Beveik pusė miesto paskendo tamsybėje. Darbininkai kaltina kompaniją už neprižiūrėjimą elektros sistemos.

NEW YORKO IR APIELINKĖS ŽINIOS

Paskutinis Pakvietimas

Rytoj įvyksta didysis So. Brooklyno L.D.S. 50 kuopos koncertas ir balius. Programas susidės net iš keturiolikos punktų. Alexander Hanka duos 8 kavalkus švelnios muzikos ir P. Wischuk, vienas iš jo mokinių, pašoks. Kiti programo dalyviai bus E. Navalskiutė, Lillian Chase, G. Klimas, Aldona Klimaitis, Choras Trimitas ir pagarsėjusios šokikės Lyraitės. Taigi bus ko pasiklausyti-pasižiūrėti. Šokiams griež W. Norris orkestra. Visi būkite. Išgirsite gerą programą, smagiai pasišoksite prie geros muzikos ir linksmai laiką praleisite.

Šis penkmetinis koncertas įvyks rytoj, nedėldienį, vasario 2 dieną, Workers Center 723--5th Ave ir kampas 23rd St., So. Brooklyn, N. Y. Durys atsidarys 5 val., koncertas prasidės 7:30 vakare.

Narys.

Liberalai Gelbės Motinai Atgauti Vaikus

Vakar rašėm, apie teisėjo Grossman bjaurų pasielgimą, atėmimą iš Mrs. Mabel Eaton teisę pasilikti vaikų globėja, po perskyrų su vyru, delto, kad ji esanti radikališkų pažvalgų.

Liberalas Roger Baldwin, Civilių Laisvių Unijos direktorius, pareiškė, kad jo organizaciją įmato tame teisėjo patvarkyme tiesioginę ataką ant civilių laisvių ir begėdišką jų paneigimą. Organizacija įgaliavo savo advokatą Newarke A. J. Isserman kooperuoti su Mrs. Eaton, kad atmainyti teismo nuosprendį.

Dr. John Hayes Holmes, Community bažnyčios pastorius, kurio pamokslų klausytoja yra ir Mrs. Eaton, pasisakė remsiąs Civilių Laisvių Uniją.

Vakar Pasibaigė Dresių Siuvėjų Sutartis

Penktadienį pasibaigė senoji dresmeikerių unijos sutartis su bosų organizacijomis. Nors prisirengta skelbti streiką 105,000 dresmeikerių, tačiaus unijos viršininkai dėjo desperatiškas pastangas tartis su darbdaviais, kad padaryt naują, darbininkus patenkinančią sutartį.

Buvo paleisti gandai, būk unija pertraukus derybas ketvirtadienį. Iš unijos raštinės tas tapo užginčyta. Unijos viršininkai pasakė:

"Mes derėsimės su jais iki paskutinei minutei ir duosime jiems kiekvieną progą priimti mūsų reikalavimus apriboti kontraktorius, susitarti del kainų už darbus su unija darbdavių įstaigose ir suvienodinti dresių kainų sistemą. Tačiaus jei tas neduos pasėkų, mes prisirengę streikuot."

Šiandien Lietuvių Mokykla

Kominterno rezoliucijų studijavimo pamoka įvyks šiandien lygiai nuo 4 iki 6 val. po pietų. Komunistai ir visi, kuriem rūpi susipažinti su tomis rezoliucijomis ir kaip jas pravesti gyveniman privalo dalyvauti pamokose. Pamokoms vadovauja d. A. Bimba.

Prie Louis Hornics šapos, 22 W. 21 st., trečiadienį, policija užpuolė pikietus ir 6 areštavo. Irwin Hasher žiauriai sumuštas. Policistas daužė jam galvą ir atstatytu revolveriu grąsino šauti, jei jis bėgs nuo smūgio.

Komunistai, Platinkit "Sunday Workerį"!

Trečiadienio vakarą įvyko Komunistų Partijos sekcijų, distrikto ir unijose vadų susirinkimas. Tame puikiame mitinge diskusuota Steubeno laiškas, taipgi narių gavimas ir palaikymas partijoj. Šiame susirinkime pasižadėta gauti arti 1,000 narių iki distrikto konvencijos, kuri įvyks vasario 28. **Tą pasižadėjimą draugai mano pravesti gyveniman.**

Galimybė tam įmatoma pažiūrėjus į "Sunday Workerio" platinimąsi, kuris jau pasiekė veik 50,000.

Tačiaus pereitos savaitės atviri narių mitingai sumažino užsakymus, kadangi nebuvo ganėtinai laiko mobilizacijai už "Sun. Workerį." **Darbininkai nori "SW" ir jį myli.** Mes galim greitu laiku New Yorke pasiekt 100,000 kopijų skaitlinę, jei tik partinės kuopelės ir frakcijos darbuosis.

Mes atsišaukiame į visus narius padaryti specialę mobilizaciją išplatinimui šio sekmadienio laidos, išeiti šeštadienio vakarą p a r d a v i n ė t i "Sunday Workerį" gatvėse, po stubas ir visokiais būdais jį platinti.

Išpildykime ir perpildykime distrikto nusistatytą kvotą iki distrikto konvencijos. Tą galime padaryti. Užsisakykite artimiausioj sekcijoj arba tiesiog distrikte, 35 E. 12th St., New Yorke.

K. P. Distrikto Organizat.
I. Amter.

Suokalbis Prieš May's Streikierius

Elsie Monakian, kuri vadovauja May's departmentinės krautuvės AF of L lokalui tapo pašaukta telefonu pereitą antradienį, pranešant, būk jai atsiunčiama labai svarbūs dokumentai streiko reikalais. Ji susitarė pasitikti nežinomą telefonuotoją Long Island gelžkelio stotyje. Ten nuvykus, Western Union paslas jai padavė pundelį. Išeinant iš stoties ji tapo areštuota ir atidarius pundelį rasta valerijonų skystimas, kuris naudojamas darymui smirdančių bombų. Gi policija, kuri areštavo ją ir jos du palydovų, taipgi pašaukta telefonu. Suokalbis taip aiškus, kad teisėjas įsakė visą dalyką ištirti.

Tuo tarpu streikas tebesitęsia ir šeštadienį, 12:30 dieną, vėl šaukiamas masinis pikietas. Galintieji dalyvauti susirinkite 42 Smith St., iš ten visi maršuos kartu. Pikietą vadovaus žymus komunistų vadas Robert Minor.

Policija Užpuolė Bedarbius

Brownsvillės bedarbiai turėjo pikietą prie šalpos biuro, 285 Powell St., kuomet šalpos biuro viršininkas John McCormick policijos pagelba išmetė iš biuro jų delegaciją. Sam Gonshak, vienas delegacijos vadų sako, kad jie norėjo priduoti reikalavimus.

Vos sudarius pikietą, kapitonas Rorke su blakdžekiu puolė pirmiausiai Joe Shien, vieną iš vadų, o paskui paleido savo blakdžekį į visus šonus. Čia pribuvo ir uniformuota policija. Vienas kolieka, kuris nespėjo greit prasišalinti tapo permuštas į šiukšlyną.

Bedarbiai siųs protestą policijos komisionieriui Valentine ir mobilizuos kitas vietos organizacijas bedarbių paramai.

Pravaro Muzikantus

WPA administratorius Ridderis atšaukė savo pirmesnį pareiškimą, kad parkų departmento viršininkas Andrews neturėjo teisės pravaryti WPA muzikantų iš darbo už tai, kad jie atsisakė pereitą sekmadienį griežti atvirame ore. Jis antradienį pareikalavo tuos muzikantus pravaryti. Unija pareiškė griežtą protestą ir ves kovą už sugrąžinimą jiems darbų.

Šiandien Jaunų Lietuvių Kriaučių Smagus Parengimas

Šį vakarą, 1 vasario, Kiburio svetainėje, 950 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y., įvyks jaunų lietuvių kriaučių smagūs šokiai ir balius. Pradžia 6:30 vakare. Vyrai įeis parengiman — aukojant 40 centų.

Todel užkviečiam visus smagiai praleisti laiką ir susipažinti su jaunais kriaučiais ir kriaučkomis, kurių tenai bus didelis skaičius. O kur jaunimo yra daug—ten ir linksmumo netrūksta.

Aš Būsiu.

Nuvežė Mirties Kameron

Mrs. Mary Creighton ir Everett Appelgate, kuriuodu yra nuteistu mirtin už nunuodijimą Mrs. Appelgate, tapo nugabentu Sing Sing kalėjiman. Jų sudeginimas elektros kedėj įvyks kovo 9-tos savaitę. Lieka Creightonienės vyras ir du vaikai, taipgi Applegato 1 mergaitė.

Taip pasibaigė šeimyniška problema kapitalistinėj visuomenėj, kurioj biedniokai bandė pasekti buržuaziją meilužių jieškojime, bet neturėjo turto atsikratymui nepageidaujamų divorso keliu, tad žiurkių nuodais atidavė "divorsą"—nunuodijo Applegatienę, pastojančią meilavimuisi kelią.

TRUMPOS ŽINUTĖS

F. Bennett, laivakrovis, dirbdamas United Fruit dokuose nukrito nuo antro aukšto iškraunant laivą Ironia ir užsimušė. Laivakroviai yra daug sykių protestavę prieš pavojingą padėtį ir reikalavę, kad slidūs plieniniai pastoliai būtų barstomi smėliu, bet tas nebuvo pildoma.

MIRTYS—LAIDOTUVĖS

Jurgis Kavalenka, 38 m. amž., 50 Cook St., mirė sausio 29 d., Kings County ligoninėj. Kūnas pašarvotas graboriaus Bieliausko koplyčioj. Bus palaidotas vasario 1 d., Alyvų kalnelio kapinėse.

Laidotuvių apeigomis rūpinasi graborius Matthew P. Ballas (Bieliauskas).

Max Mazut, 37 metų, 366 Powell St., mirė sausio 29 d. Laidos vasario 1 d., Alyvų kalno kapinėse.

Adam Kirtiklis, 60 metų, 49 Hudson Ave., mirė sausio 29 d. Pašarvotas graboriaus Garšvos koplyčioj. Laidos vasario 1 dieną.

Peter Luckas, 15 metų, 249 Front St., mirė sausio 30 d. Laidos vasario 3 d., šv. Jono kapinėse.

Laidotuvių apeigom rūpinasi graborius J. Garšva.

PAJIEŠKOJIMAI

Važiuoju į San Francisco, Calif., su automobiliu; galiu nuvežti porą ar pavienį. Išvažiuoju už poros savaičių. Kelionės išlygos labai prieinamos. Kreipkitės: P. Šumskis, 1140 Broadway, Hillside, N. J. arba šaukite: Elizabeth: 9650.

(26-27)

Iš Lietuvių Moterų Prelekcijos

Ketvirtadienio vakarą įvyko lietuvių merginų-moterų masinis susirinkimas, kuriame davė paskaitą daktarė Aldona Šliupaitė moterų sveikatos klausimais. Merginų ir moterų galėjo būti gerokai virš šimto. Jos susidomėjusios klausė apie moterų gyvenime svarbius reiškinius sveikatos atžvilgiu. Po prelekcijos buvo klausimai, į kuriuos prelegentė atsakinėjo.

Po susirinkimo buvo išsireiškimų, jog būtų buvę kur kas daugiau klausimų, jei būtų pasiūlyta klausti raštu. Tą reiktų turėt mintyje ateities prelekcijose.

S. Sasnauskienė trumpai pažymėjo reikalą moterims būti organizuotoms, nes tik per organizaciją galima pagerinti savo gyvenimą. Aiškino Am. Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos svarbą moterims ir kvietė lankyti jos įsteigtas lietuvių kalbos ir rašybos pamokas, kurios įvyksta kas trečiadienį, 419 Lorimer St., viršutinėj svetainėj.

Vakarui gabiai pirmininkavo E. Vilkaitė. Po prelekcijos pirmininkė gražiai paaiškino, kaip dabartiniais įstatymais net ir gydytojams bei slaugėms yra draudžiama viešai skelbti vieną labai svarbų moterų sveikatos atžvilgiu klausimą, būtent, kaip reguliuoti savo šeimyną sulyg šeimynos pageidavimo, ištekliaus ir moters sveikatos. Ji nurodė, kad moterims svarbu darbuotis už priėmimą tokio įstatymo, kuriuomi būtų leista teikti gimdymo kontrolės informacijas visoms jų pageidaujančioms šeimynoms. Jos pasiūlyta tuo klausimu rezoliucija tapo vienbalsiai priimta.

Apie pačią prelegentę, daktarę Šliupaitę, galima pasakyti tiek, kad jai gerai sekasi viešasis sveikatos mokinimas. Mes dėkingos jai už suteiktus patarimus. Linkėtina, kad ji tęstų viešąjį lietuvių moterų švietimą sveikatos klausimais ir toliau.

Daktarė Šliupaitė nesenai persikėlė iš Newarko ir atidarė savo raštinę 179 So. 2nd St., Brooklyne.

Dalyvė.

IŠRANDAVOJIMAI

Pasirandavoja keletas fornišiuotų kambarių. Yra šiluma ir visi moderniški įtaisymai. Atsišaukite sekamai: 406 South 3rd St., Brooklyn, N. Y. Savininką galima matyt krautuvėj, ant kampo Union Ave., ir So. 3rd St., numeris 406 So. 3rd St.

(26-28)

MEDICINOS DAKTARAS
B. BOGDASAROFF
200 Second Avenue
tarpe 12th ir 13th Sts., N. Y. C.
Gydo odos, kraujo, pūslės—šlapinimosi ligas.
Val.: nuo 10:30-8; Sekmad.: 11-1 dieną
Tel.: Algonquin 4-8294

Vaikas Linksmas, jis geria "Broncotone"

Jeigu Jūs esate užsišaldę, kosėjate, kenčiate nuo dusulio užgulimų užeikite į vaistinę ir nusipirkite butelį
"BRONCOTONE"
D-RO L. GRYCZ
Po vieno butelio sunaudojimo, įsitikinsite, kaip jis palengvina jūsų kentėjimus vidurių apsirgimuose; kaip kad sukietėjimas, širdies pykimas, naudokite
"GASTRITONE"
D-RO L. GRYCZ
Gastritone yra kombinacija iš sudėties, privengtos po tiesiogine analistiška kontrole pagal daktarų receptų. Jis duoda puikiausius rezultatus kaipo skausmo lengvintojas ir gelbsti skilvio virškinimui.
Kent Remedies, Inc.
KENT REMEDIES, INC.
102 Kent Street, Brooklyn, N. Y.

SKAITYK LAISVĘ IR KITIEMS UŽRAŠYK

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

FOTOGRAFAS
JONAS STOKES
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmaliavoju įvairiom spalvom

JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line.
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Telephone Stagg 2-4409
A. Radzevičius
GRABORIUS
(Undertaker)
Vedu šermenis ir palaidoju tinkamai ir už prieinamą kainą.
Parsamdau automobilius vestuvėm, parėm, krikštynom ir kitokiem reikalam.
402 Metropolitan Ave.
(Arti Marcy Avenue)
Brooklyn, N. Y.

Cortlandt 7-4305
Lietuviška Informacijų Raštinė
Lithuanian Information Bureau
38 Park Row, opposite City Hall
NEW YORK, N. Y.
Rooms 405-6-7
Equitable Service Bureau
LIETUVIŠKA
Susisiekimo ir Ištyrimo Įstaiga

Charles' Up To-Date
BARBER SHOP
K. Degutis Savininkas
PLAUKŲ KIRPIMAS 25c
SKUTIMAS 15c
Prielankus Patarnavimas
100 Union Ave., Brooklyn
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(ŠALINSKAS)
Lietuvis Graborius
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę del po šermenų pietų.
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway,
Woodhaven, L. I., N. Y.

LORIMER RESTAURANT
LIETUVIŲ VALGYKLA
Visokių Rūšių Šviežūs Valgiai, Gaminami Lietuvišku Taipgi ir Amerikonišku Stilium.
SYKĮ ATSILANKĘ PERSITIKRINSIT
417 Lorimer Street, Brooklyn ("Laisvės" Name)
SAVININKAI J. P. MARČIUKAI

IŠVALYK SAVO VIDURIUS

Vidurių užkietėjimas yra motina visokių ligų. Kad išvengti tas nelemtas ligas, tai yra privalumas išvalyti ir sutvarkyti vidurius. NATURAL - LAX.—HERB TEA yra sutaisyta iš 12-kos Naturalių žolelių ir šaknelių, kurią New Yorko Miesto Sveikatos Skyrius išbandė ir pripažino, jog NATURAL-LAX.—HERB TEA yra viena iš geriausių paliuosavimui, išvalymui ir sutvarkymui pajrusius vidurius. Pakelis arbatos kainuoja 50c., arba 3 pakeliai už $1.25. Prisiųskite Money Order už vieną arba tris pakelius, o mes jums už tai pasiųsime per paštą NATURAL-LAX.—HERB TEA. Rašykite šiaip:
John W. Thomson, P. O. Box 186, Brooklyn, N. Y.

NAUJOJE VIETOJE

NAUJOJ VIETOJ KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.
Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.
Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.
Tel. Evergreen 7-8538 Sav. V. LUKOŠEVIČIUS

FLUSHING RUSIŠKOS IR TURKIŠKOS
PIRTIS

VISADA ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ

Garinis Kambarys, Turkiškas Kambarys, Rusiškas Kambarys, didelis plaukymui prūdas, šviežus šaltinio vanduo, moksliniai mankštymai, restauracija, barbernė ir prirengimai miegojimui.
Kaina 50c. dieną ir naktį, bile laiku.
SPECIALĖS KAINOS PER SAVAITĘ
MOTERŲ DIENOS
Pirmadieniais ir antradieniais nuo 12 v. dieną iki 11 val. vakare. Po 11 val. vakare vyrams.
VYRŲ DIENOS
Trečiadieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais atdara dieną ir naktį.
FLUSHING RUSSIAN AND TURKISH BATHS, INC.
29-31 Morrell St. Kampas Debevoise St., Brooklyn
Kelrodis: Broadway eleveiteriu išlipkite ant Flushing Ave. stoties Canarsie subway išlipkite ant Montrose Ave. stoties. Bile karu ant Broadway išlipkite ant Flushing Ave. Bushwick karais išlipkite ant Cook Street.

TRU-EMBER COAL COMPANY
(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1661